

Running Head: DOCUMENTANALYSE OPVOEDPARTY

PEDAGOGISCHE PRAKTIJKONTWIKKELING, ONDERZOEK EN BELEID

Documentanalyse op effectiviteitspotentie betreffende de interventie
“OpvoedParty”

Pedagogische Wetenschappen, 2014-2015

Cursus: Pedagogische Praktijkontwikkeling, Onderzoek & Beleid

Coördinator: dr. Paul Baar

22-06-2015

Door:

Ellis Bouter - 4028627

Thomas Braas - 4155807

Yoni Geerlings - 4129431

Anne-Marije Klijn - 3910199

Kim van der Linden - 4111907

Documentanalyse op Effectiviteitspotentie Betreffende de Interventie “OpvoedParty”

In dit paper wordt de interventie “OpvoedParty” van Katrien Laane (Laane, 2014) geanalyseerd op effectiviteitspotentie. Deze analyse is het eindproduct van de cursus “Pedagogische praktijkontwikkeling, onderzoek en beleid”. Het doel van deze cursus is, zoals vermeld in de cursushandleiding (Baar, 2014): het verwerven van kennis, inzicht en analysevaardigheden op het gebied van onderzoek en ontwikkeling van de pedagogische praktijk en beleid. Met genoemde kennis en inzichten moet de inhoud en vormgeving van een bestaand interventieprogramma van de (semi)overheid kritisch geëvalueerd kunnen worden vanuit evidence-based principes.

Evidence-based principes

Zoals uit het doel al enigszins afgeleid kan worden is de kern van deze cursus het benadrukken van het nut en de noodzaak van *evidence-based* interventieprogramma's. De evidence-based-praktijk streeft ernaar om de zorg en de uitvoering van de zorg te verbeteren en de kosten te behelzen door gebruik te maken van bewezen interventies en doorlopende monitoring. Dit zorgt ervoor dat er een brede basis is van deugdelijke, betrouwbare informatie over interventies die goed werken. De zorgvoorzieningen van de gemeente zullen hierdoor op lange termijn verbeteren en er zullen minder kosten gemaakt worden doordat de praktijken ook daadwerkelijk effectief zijn (Hausman, 2002). Het is dus van belang dat interventies beoordeeld worden op hun effectiviteit. Een bekend Nederlands initiatief om meer zicht te krijgen op de effectiviteit van interventies is de “Databank effectieve interventies” van het Nederlands Jeugdinstituut (Zwikker, Van Dale, & Kuunders, 2009). Deze databank hanteert bepaalde criteria waaraan een interventieprogramma zal moeten voldoen. Het uitgangspunt hierbij is: aan hoe meer potentiële effectiviteitscriteria het programma voldoet, hoe beter de theoretische onderbouwing van de interventie is. Een goede onderbouwing kan vervolgens zorgen voor een hogere effectiviteitspotentie (Zwikker et al., 2009).

Documentanalyse

De analyse van uw interventie is ook gebaseerd op een aantal criteria en hanteert hetzelfde uitgangspunt als het Nederlands Jeugdinstituut. Deze criteria zijn gebaseerd op de algemene methodische voorwaarden voor effectiviteit en de effectiviteitspotentie van Nederlandstalige antipestprogramma's in het primair

onderwijs. Algemeen methodische voorwaarden zijn richtinggevende principes die de potentiële effectiviteit van een interventie kunnen verhogen (Baar, Wubbels, & Vermande, 2007). Hieronder worden deze voorwaarden geïllustreerd aan de hand van Tabel 1 en vervolgens worden ze nader toegelicht.

Tabel 1. *Algemene methodische voorwaarden voor effectiviteit (Baar et al., 2007)*

Model voor Planmatige Gezondheidsvoorlichting (Green & Kreuter, 2005)	Intervention Mapping Protocol (Bartholomew et al., 2006)
1. Sociale en epidemiologische analyse	
2. Analyse van risicofactoren	
3. Bepalen van determinanten van gedrag (Interventieontwerp)	→
	4. Specifiek en operationeel geformuleerde doelen
	5. Op theorie en praktijkervaring gebaseerd operationeel programma
(Implementatie)	6. Implementatieprotocol
(Evaluatie)	←
	7. Evaluatieplan

Zoals deze tabel al laat zien, zijn de algemeen methodische voorwaarden een combinatie van de criteria voor effectiviteit van het “Planningsmodel” van Green en Kreuter (2005) en van het “Intervention Mapping” protocol van Bartholomew, Parcel, Kok en Gottlieb (2006). Deze voorwaarden zijn criteria waaraan de opzet en inhoud van een interventie idealiter moet voldoen om de effectiviteitspotentie te optimaliseren. Zoals eerder genoemd, gaat een hogere effectiviteitspotentie samen met een betere theoretische onderbouwing, zoals gesteld door het NJI (Zwicker et al., 2009). De daadwerkelijke effectiviteit zal uiteindelijk gemeten moeten worden aan de hand van empirisch onderzoek. Op dit moment is “Opvoedparty” ingediend bij de databank van het NJI, maar het interventieprogramma is nog niet opgenomen in deze databank.

In dit paper wordt slechts een inschatting van de effectiviteit gemaakt. Dit wordt gedaan aan de hand van twee modellen. Deze modellen van Green & Kreuter (2005) en Bartholomew et al. (2006) zijn samengevoegd, omdat zij het ontwikkelen

van een potentieel effectieve interventie stimuleren. De eerste drie stappen bestaan uit een analyse, welke berust op empirisch bewijs. Deze analyse bestaat uit een onderzoek naar de ervaringen en waarderingen van de gebruikers en de doelgroep, naar (veranderlijke) factoren met betrekking tot het opvoedprobleem en naar factoren die mogelijke aanknopingspunten bieden voor oplossingen (gedragdeterminanten). Het is hierbij dus van belang dat er gebruik wordt gemaakt van empirisch gefundeerde theorieën of empirisch gefundeerde modellen. Na deze stappen volgt het interventieontwerp. Eerst worden er concrete doelstellingen geformuleerd, afgestemd op de gedragdeterminanten. Bij de ontwikkeling van het programma is het belangrijk dat waarderingen en ervaringen uit de praktijk worden meegenomen. Een methode moet ook worden verantwoord vanuit een empirische theorie. Na het interventieontwerp vindt de implementatie en evaluatie plaats. Hierbij draait het om monitoring, een procesevaluatie en een effectevaluatie. Dit heeft zowel betrekking op de manier van implementeren, als de daadwerkelijke effecten van de interventie.

Dit zijn de punten waarop uw interventie geanalyseerd zal worden. Dit zal op een systematische manier gebeuren, namelijk aan de hand van een beoordelingsformulier (Baar, 2014). Dit beoordelingsformulier fungeert als uitgangspunt voor de analyse. Op dit formulier is iedere voorwaarde, zoals beschreven in tabel 1, verder opgesplitst in subcriteria. De waardering van ieder criterium zal plaatsvinden aan de hand van een classificatiesysteem (zie Tabel 2). Hierbij vindt er een scheiding plaats tussen feit (wat staat er letterlijk in de handleiding van “Opvoedparty”) en waardering (Baar, 2014). Het betreft dus een ruwe analyse. De waardering van ieder criteria is door twee van de auteurs gedaan en bij een verschil in inzicht is nader overleg gevoerd om tot een uiteindelijk oordeel te komen (vgl. Lincoln & Guba, 1985).

Tabel 2. *Classificatiesysteem documentanalyse*

Waardering	Omschrijving
--	Ontbreekt, niet bekend
-	Vaag, fragmentarisch, inconsistent
+/-	Enigszins beschreven en verantwoord
+	Beschreven en verantwoord, maar niet helemaal consistent
++	Expliciet, operationeel, consistent beschreven en verantwoord

Uiteindelijk zal dit resulteren in een documentanalyse van uw interventie. Het is van belang om te benadrukken dat het om een interne analyse gaat en dat de resultaten niet voor verdere doeleinden worden gebruikt. Het is enkel onderdeel van de cursus en de resultaten zullen ‘onder de pet’ blijven.

Aan de hand van de analyse zullen enkele implicaties worden gedaan. Verder zal dit verslag aangevuld worden met gegevens uit het expertinterview. Het expertinterview is afgenomen bij Katerien Laane, de ontwikkelaar van het interventieprogramma “Opvoedparty”. Dit interview wordt niet meegenomen in de documentanalyse, maar dient als toevoeging om de actualiteiten rondom de ontwikkeling van de interventie te bespreken. Hierdoor wordt het mogelijk om de beoordeling te koppelen aan de praktijk en kunnen implicaties worden afgestemd op de huidige status van het programma.

Samenvatting programma

Er zal nu aan de hand van het handboek van OpvoedParty (Laane, 2014) een overzicht worden weergegeven van de verschillende aspecten waarop de interventie betrekking heeft, zowel inhoudelijk als organisatorisch. Zoals in het handboek beschreven staat, begon het bestaan van de interventie in het jaar 2010, toen Katrien Laane een jaren eerder plaatsgevonden inspirerende huiskamerbijeenkomst met ouders verder uitwerkte tot een daadwerkelijke interventie om ouders te helpen bij de dagelijkse opvoedingsproblematiek.

Programma en auteurs	Publicaties & referenties
<p data-bbox="55 1361 82 1391">@</p> <p data-bbox="55 1429 181 1451">Katrien Laane</p>	<p data-bbox="352 1339 539 1361">www.opvoedparty.nl</p> <p data-bbox="352 1373 451 1402">Criteria:</p> <p data-bbox="352 1413 916 1435">1 Ontwikkeld: Het programma is in 2010 ontwikkeld (pag. 15).</p> <p data-bbox="352 1447 1171 1469">2 Doelgroep: Het programma kent twee doelgroepen: ouders en beroepsopvoeders (pag. 19).</p> <p data-bbox="352 1480 1235 1581">3 Gebruik programma (waar): Het programma is niet gebonden aan een vaste plek, maar is multi-inzetbaar. Zo kan de OpvoedParty plaatsvinden op plekken waar ouders samenkomen, en gegeven worden door iedere organisatie die zich inzet voor opvoedingsondersteuning (preventie van opvoedingsproblemen) (pag. 23).</p> <p data-bbox="352 1592 663 1615">4 Nederlandstalige methodiek: Ja</p> <p data-bbox="352 1626 1267 1727">5 Doel (samenvatting): Het uitgangspunt van de interventie OpvoedParty is: iedere ouder zou gehoord moeten worden, met als doel kennis te vergroten en handelingsalternatieven en nieuwe inzichten te bieden, door ouders inzichten met elkaar te laten delen. Dit programma maakt opvoedingsondersteuning laagdrempelig en betaalbaar, is dicht bij huis en versterkt het eigen kracht denken van ouders (pag. 17).</p> <p data-bbox="352 1738 1267 1863">6 Programmabeschrijving: Het programma bestaat uit een twee uur durende bijeenkomst waarbij vier tot tien ouders en een deskundige op het gebied van de interventie aanwezig zijn. Van tevoren wordt een van de drie thema's – communicatie, grensoverschrijdend gedrag of zelfbeeld en zelfvertrouwen – gekozen als richtlijn voor het gesprek. Dit thema wordt gekozen aan de hand van de ingevulde strookjes die bij de uitnodigingen geleverd worden.</p>

De deskundige heeft de functie van gespreksleider, maar in principe voeren de ouders het gesprek. Het gesprek wordt gevoerd aan de hand van het OpvoedPartySpel, dit spel bestaat uit kaartjes met stellingen die aansluiten bij de doelgroep. Het bespreken van de stellingen wordt afgewisseld met problemen waar ouders zelf tegenaan lopen (pag. 11).

Samenvatting aanpak:

Het spel OpvoedParty fungeert als leidraad in een gesprek over opvoedingsdilemma's. Wat de aanpak van het programma kenmerkt is dat er met de ouders gepraat wordt, in plaats van over de ouders (pag. 11).

Materiaal programma:

Het materiaal bestaat uit een kaartspel, waarop prikkelende stellingen over alledaagse opvoedingssituaties staan genoteerd: het OpvoedPartySpel. Het spel vormt de weerslag van alle vragen en dilemma's waar ouders van tijd tot tijd mee worstelen. Niet verzameld in een boek, maar uitgebracht in spelvorm, waardoor over de inhoud met elkaar gesproken kan worden. Er zijn verschillende spellen voor verschillende doelgroepen ontwikkeld. Tot op heden bestaat het programma uit de volgende spellen: Basis-OpvoedPartyspel, MultiCulti-OpvoedPartySpel, AltijdWat-OpvoedPartySpel. Daarnaast zijn er ook OpvoedKikkertjes ontworpen, deze zijn bedoeld als opkikkertje bij het opvoeden voor elke dag, ter inspiratie of ter overweging, als steuntje in de rug voor alle opvoeders (pag. 31-37). Naast de aanschaf van deze materialen moeten de begeleiders van de OpvoedParty een basistraining volgen bij Lunamare, waarbij de benodigde kennis wordt opgedaan en de benodigde vaardigheden worden ontwikkeld. Pas na het afronden van deze training kan het programma worden ingezet (pag. 38-41).

Documentanalyse

BEOORDELINGSFORMULIER

1 Sociale en epidemiologische analyse van de opvoedingsonzekerheid van ouders**1a Is voorafgaande aan het programma een sociale analyse/ behoefteonderzoek gedaan naar de ervaringen en waarderungen van ouders (en beroepsopvoeders) m.b.t. opvoedproblemen/-onzekerheid? (+/-)**

Adoptieouders vragen zich regelmatig af of het gedrag van hun kind normaal is of wellicht te maken heeft met de adoptie (pag. 14).

Ouders van niet-Nederlandse origine lopen soms tegen dilemma's aan waar beroepsopvoeders geen raad mee weten (pag. 14).

Iedere ouder heeft van tijd tot tijd vragen over opvoeding [...] ouders zoeken altijd nog naar antwoorden op maat voor hun eigen unieke situatie. Er is nog altijd behoefte aan (informele) opvoedingsondersteuning (pag. 16).

Ouders vinden het prettig om andere ouders te helpen en hun ervaringen te delen. Op die manier worden zij versterkt in het idee dat hun aanpak van waarde is (pag. 16).

Ouders voelen regelmatig schaamte over hun opvoedkwaliteiten (pag. 16).

Groepsgerichte opvoedingsondersteuning is belangrijk, omdat: het opvoedingsisolement van ouders doorbroken wordt, ouders steun en herkenning bij elkaar vinden, ouders de mogelijkheid krijgen op hun eigen handelen te reflecteren samen met andere ouders, gedeelde ervaringen ouders sterker maken, ouders meer zelfvertrouwen in een groep krijgen, ouders nieuwe inzichten krijgen en het sociale netwerk van de ouders uitgebreid kan worden (Linh Le, 2011) (pag. 49-50).

Het is voor ouders soms moeilijk om aan een opvoedingsdeskundige toe te geven dat ze iets niet weten of lastig vinden. Door groepsgericht te werken ontstaat een levendiger gesprek en weten ouders dat ze niet de enige zijn die soms onzeker zijn (Bakker et al., 2005) (pag. 50).

Een mens wil van nature dienstbaar zijn. Iedere ouder vindt het fijn om kennis (die ze vaak door vallen en opstaan hebben opgedaan) te delen met lotgenoten (pag. 50).

De OpvoedParty past binnen het nieuwe jeugdzorgstelsel en de door de overheid gestimuleerde participatiesamenleving. Anno 2015 past de OpvoedParty naadloos in de heersende opvattingen over het belang van preventie (zorg dicht bij huis, laagdrempelig en bereikbaar voor grote groepen), de Wmo, Welzijn Nieuwe Stijl, de pedagogische *civil society*, de Transitie Jeugdzorg en de participatiesamenleving waarin eigen kracht en het verbinden van burgers centraal staan (Möhlmann, 2014) (pag. 25).

Gemeenten zijn verplicht een laagdrempelig opvoedingsondersteuningsaanbod voor ouders in hun transitiearrangement op te nemen. Voor kleine en middelgrote gemeenten is dit vaak een grote aanslag op het beperkte budget. [...] Centra voor Jeugd en Gezin zijn op zoek naar goedkope, doeltreffende programma's om ouders te verleiden naar hun centrum te komen (pag. 27).

Sinds de troonrede van 2014 en de nieuwe wetgeving (Transitie Jeugdzorg) wordt meer dan ooit beroep gedaan op de zelfredzaamheid van ouders, waarin van ouders wordt verwacht dat ze verantwoordelijkheid nemen voor hun alledaagse beslommeringen. [...] Empowerment staat hoog in het vaandel. Minder sociaal isolement en meer zelfredzaamheid van burgers is het doel (pag. 51).

We leven in een individueel-georiënteerde samenleving [...] veel ouders ploeteren zich in hun eentje door de grote hoeveelheid informatie heen. Dat kan vragen oproepen waarmee (geïsoleerd levende) ouders geen raad weten. Door de toegenomen mobiliteit hebben ze niet vanzelfsprekend familie of vrienden in de buurt waar ze een beroep op kunnen doen of bij wie ze even stoom kunnen afblazen (pag. 52).

1b Is voorafgaande aan het programma een epidemiologische analyse / onderzoek gedaan naar de ernst, aard, omvang en aanpak van opvoedonzekerheid die ouders ervaren? (- -)

Ontbreekt

Waardering: (-)

In de handleiding wordt veelvuldig het belang van het programma aangekaart. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen twee verschillende behoeftes, de algemene behoeftes die ouders ervaren tijdens de opvoeding van hun kinderen en de behoeftes die zijn ontstaan als gevolg van politieke verschuivingen, waarbij de nadruk ligt op de Transitie Jeugdzorg. Deze behoeftes worden echter zelden ondersteund door empirisch onderzoek. Er wordt in de handleiding sporadisch verwezen naar andere literatuur. Hoewel deze verantwoording ontbreekt, worden veel genoemde behoeftes wel verantwoord vanuit nieuwe beleidsmaatregelen. Vandaar de waardering van 1a: enigszins beschreven en verantwoord.

Dat er weinig verwezen wordt naar empirische onderzoeksresultaten blijkt ook uit het feit dat er voorafgaand aan het programma geen epidemiologisch onderzoek is gedaan naar de ernst, aard en omvang van opvoedingsonzekerheid. In de handleiding wordt niet verwezen naar wetenschappelijke resultaten. Het programma is enkel gebaseerd op praktijkervaringen. Daarom krijgt het tweede subcriterium de waardering: ontbreekt, niet bekend. Als er sprake is van een probleemformulering dan wordt deze vooral op het niveau van maatschappelijke ontwikkelingen duidelijk gemaakt (transitie Jeugdzorg).

Het gewogen gemiddelde van deze twee subcriteria komt dan neer op: het vaag, fragmentarisch en inconsistent beschrijven van de sociale en epidemiologische analyse van de problematiek.

2 Analyse van risicofactoren

2a Worden voorafgaande aan de opzet van het programma potentiële oorzaken van de opvoedingsonzekerheid van ouders bij de specifieke doelgroep onderscheiden naar persoonlijke factoren, persoonlijke gedragsfactoren en naar omgevingsfactoren? (-)

Ouders voelen regelmatig schaamte over hun opvoedkwaliteiten (pag. 16).

De OpvoedParty is een relatief gemakkelijke manier om (hoog-risico) ouders te bereiken. Daarmee bedoelen we ouders die wellicht meer problemen in de opvoeding ervaren, omdat hun sociaaleconomische omstandigheden minder gunstig zijn. Hun draaglast is hoger dan hun draagkracht, zoals beschreven in het balansmodel van Bakker et al., 1997 (pag. 52).

2b Worden deze risicofactoren verkregen uit empirisch onderzoek bij de specifieke doelgroep? (-)

Groepsgerichte opvoedingsondersteuning is belangrijk, omdat: het opvoedingsisolement van ouders doorbroken wordt, ouders steun en herkenning bij elkaar vinden [...] ouders meer zelfvertrouwen in een groep krijgen [...] en het sociale netwerk van de ouders uitgebreid kan worden (Linh Le, 2011) (pag. 49-50).

Waardering: (-)

Er kunnen een aantal risicofactoren worden opgemaakt: schaamte, lage SES en sociale isolatie. Niet al deze factoren worden echter expliciet genoemd als potentiële oorzaken voor opvoedingsonzekerheid. Dit geldt voornamelijk voor de factor sociale isolatie. Uit het belang van het programma hebben wij namelijk moeten opmaken dat dit ook een risicofactor kan zijn. Verder zijn de factoren niet gedocumenteerd op basis van empirisch onderzoek. Er wordt enkel verwezen naar het onderzoek van Linh Le. Dit is echter een bachelorthesis en voldoet niet aan de criteria voor causaliteit. Vandaar dat de kwaliteit van deze bron matig is. Het balansmodel wordt wel aangehaald, maar dit is een theorie en geen empirisch gefundeerd onderzoeksresultaat. Daarom krijgt dit criterium de beoordeling vaag, fragmentarisch en inconsistent.

3 Bepalen determinanten van gedrag

3a Wordt bij de opzet van het programma gebruik gemaakt van adequaat empirisch gefundeerde sociaal-psychologische gedragsbeïnvloedingstheorieën / -modellen? (- -)

[...] ouders die wellicht meer problemen in de opvoeding ervaren, omdat hun sociaaleconomische omstandigheden minder gunstig zijn. Hun draaglast is hoger dan hun draagkracht, zoals beschreven in het balansmodel van Bakker et al., 1997 (pag. 52).

3b In hoeverre is de gekozen aanpak voor gedragsverandering operationeel afgestemd op de factoren die het opvoedgedrag bepalen (determinanten)? (- -)

Ontbreekt

Waardering: (-)

Het balansmodel is het enige model dat in de handleiding genoemd wordt. Dit model stelt dat opvoedgedrag bepaald wordt door de mate van balans tussen draagkracht en draaglast. Dit is echter geen gedragsbeïnvloedingsmodel. Een adequaat gedragsbeïnvloedingsmodel ontbreekt dus.

4 Specifiek en operationeel geformuleerde interventiedoelen

4a Zijn de doelstellingen adequaat afgestemd op persoonlijke (gedrags)determinanten en omgevingsdeterminanten? (-)

Ouders kennen de OpvoedParty en beschouwen deze als een welkome aanvulling op het reeds bestaande aanbod aan opvoedingsondersteuning in de wijk of gemeente. De OpvoedParty en het OpvoedPartySpel blijven zich door ontwikkelen op basis van trends in de samenleving, vragen van beroepsopvoeders en behoeften van ouders (pag. 18).

4b Zijn de doelstellingen SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden) geformuleerd en/of vanuit prestatie-indicatoren? (-)

De OpvoedParty heeft als doel ouders met elkaar in contact te brengen voor een goed gesprek over opvoeden. Het uiteindelijke doel is alle deelnemende ouders aan een OpvoedParty een veilige plek te bieden waar zij hun opvoedingsvragen kunnen delen met andere ouders in een vergelijkbare situatie (pag. 17).

Waardering: (-)

De doelen van het programma zijn erg vaag geformuleerd in de handleiding, omdat er verschillende kopjes zijn die 'doelen' en 'missies' beschrijven. De doelen zijn terug te vinden in de inleiding, maar zijn nog erg algemeen. Deze doelen worden echter niet verantwoord, want ze zijn opgesteld vanuit eigen kennis en praktijkervaring. Ze worden dan ook niet gekoppeld aan (gedrags-)determinanten. De subdoelen zijn gericht op de omgevingsdeterminanten, wat er in de samenleving moet veranderen voor de implementatie van de OpvoedParty. Doelen met betrekking tot de training voor de begeleiders zijn afgestemd op (gedrags-)determinanten, maar nog steeds erg vaag geformuleerd. De precieze doelstellingen met betrekking tot de ouders ontbreken. Er staat niet aangegeven wat er van ouders wordt verwacht en wat zij zullen veranderen in hun opvoeding en/of denkpatroon. Hoewel de subdoelen al wel enigszins beschreven zijn, is er geen sprake van een specifieke of tijdgebonden beschrijving. Daarnaast zijn de doelen lastig meetbaar, nog niet realistisch of acceptabel, omdat het lastig is om gedragsverandering als gevolg van de interventie te meten. Willen de doelen realiteit worden, dan moet er ook aan deze voorwaarden voldaan zijn. Er worden woorden zoals 'veilig' en 'goed' genoemd, maar deze begrippen worden niet geoperationaliseerd. De doelen die wel tijdgebonden zijn, zijn niet gericht op de inhoud van de interventie. Hierdoor kan geconcludeerd worden dat dit onderdeel vaag, fragmentarisch en inconsistent beschreven is.

5 Op theorie en praktijkervaring gebaseerd programma

5a Is het materiaal van het programma van tevoren uitgetest bij de ouders en beroepsopvoeders op begrijpelijkheid en werking? (-)

In 2011 verscheen het eerste onderzoek naar ervaringen van gebruikers van het OpvoedPartySpel (pag. 47).

5b Worden in het programma de ervaringen en waarderingen van gebruikers en doelgroep met de opvoedproblematiek in de specifieke setting meegenomen? (-)

De deelnemers maken kennis door hun eigen kwaliteiten als opvoeder te benoemen. Daarna kan het gesprek – al dan niet aan de hand van een kaartje uit het OpvoedPartySpel – van start gaan. Tussentijds is er een pauze en na twee uur wordt de bijeenkomst met een kort evaluatierondje afgesloten. De deelnemers wordt gevraagd wie er bij een volgende bijeenkomst de gastheer/-vrouw wil zijn (pag. 45).

5c Wordt de methode expliciet uiteengezet en verantwoord vanuit heldere theoretische uitgangspunten? (-)

Groepsgerichte opvoedingsondersteuning is belangrijk, omdat: het opvoedingsisolement van ouders doorbroken wordt, ouders steun en herkenning bij elkaar vinden, ouders de mogelijkheid krijgen op hun eigen handelen te reflecteren samen met andere ouders, gedeelde ervaringen ouders sterker maken, ouders meer zelfvertrouwen in een groep krijgen, ouders nieuwe inzichten krijgen en het sociale netwerk van de ouders uitgebreid kan worden (Linh Le, 2011) (pag. 49-50).

5d Zijn de methoden en technieken operationeel afgestemd op de specifieke doelstellingen van de methodiek? (-)

Het OpvoedPartySpel is ontworpen om het gesprek over opvoeden onder ouders op gang te brengen en opvoedingsondersteuning op maat te bieden in de alledaagse praktijk van de beroepsopvoeder (pag. 15).

Waardering: (-)

Voordat de interventie in de praktijk werd toegepast, is er geen onderzoek gedaan naar de begrijpelijkheid en werking ervan. Dit werd pas na gebruik van de interventie gedaan, en ook toen was er geen sprake van een wetenschappelijk onderzoek, maar van een afstudeerscriptie waarbij enkel de ervaringen van ouders werden gemeten.

Er is dus sprake van het opnemen van ervaringen en waarderingen uit een specifieke setting, maar het is niet altijd duidelijk verantwoord en het is inconsistent. Ook wordt er aan het eind van een OpvoedParty een evaluatie gehouden, maar er is niet beschreven hoe deze evaluaties meegenomen worden. Er is dus nood aan wetenschappelijk onderzoek waarin de effectiviteit daadwerkelijk gemeten wordt. Ook is er nood aan een uitgebreide theoretische onderbouwing, waardoor aspecten van de interventie worden verantwoord vanuit de literatuur. De theoretische onderbouwing van de methode is erg beperkt, terwijl de methoden en technieken wel gekoppeld kunnen worden aan de specifieke doelstellingen genoemd in de handleiding. Het beschikbare materiaal (de techniek) sluit aan op het doel om ouders met elkaar in contact te brengen voor een goed gesprek over opvoeden. Ook de beroepsopvoeders die worden ingezet sluiten aan op de doelen qua veiligheid, doorontwikkeling, begeleiding en implementatie. Dit moet echter nog specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden beschreven worden. Op dit moment is er dus nog sprake van vage, fragmentarische en inconsistente beschrijving van dit onderdeel.

6 Implementatieprotocol

6a Voorziet het programma in een concreet implementatieplan waarin duidelijk vermeld staat wat de procedure van uitvoering is (aard, volgorde, frequentie, duur, intensiteit) en wie verantwoordelijk is voor de uitvoering? (-)

Een opvoedparty is een bijeenkomst van ongeveer twee uur in een huiskamersetting, [...] (pag. 11).

Na een warm welkom volgt een korte introductie. Hierin dient in ieder geval iets vermeld te worden over de privacy en de overige spelregels. Voor een uitgebreide lijst van aandachtspunten kunt u de to-dolist in bijlage 3 raadplegen. De deelnemers maken kennis door hun eigen kwaliteiten als opvoeder te benoemen. Daarna kan het gesprek – al dan niet aan de hand van een kaartje uit het OpvoedPartySpel – van start gaan. Tussentijds is er een pauze en na twee uur wordt de bijeenkomst met een kort evaluatierondje

afgesloten. De deelnemers wordt gevraagd wie er bij een volgende bijeenkomst de gastheer/-vrouw wil zijn (pag. 45).

Gemeenten en provincies zijn vanaf 2015 samen verantwoordelijk voor de zorg voor de jeugd (pag. 25).

Het meest geschikt zijn mensen die bij de voordeur van de organisatie werken en naar buiten treden via *out-reachende* activiteiten. In de praktijk gaat het om medewerkers die vertrouwen van ouders genieten en binnen de organisatie het visitekaartje of het aanspreekpunt voor ouders zijn (pag. 24-25).

6b Worden de ouders en beroepsopvoeders betrokken bij de opzet van het implementatieprotocol? (- -)

De deelnemers wordt gevraagd wie er bij een volgende bijeenkomst de gastheer/-vrouw wil zijn (pag. 45).

6c Wordt bij de implementatie van het programma rekening gehouden met de competenties/vaardigheden van de ouders en beroepsopvoeders (bijv. het stellen van eisen of het geven van vaardigheidstraining)? (+/-)

Beroepsopvoeders (...) zijn getraind door Lunamare in de begeleiding van OpvoedParty's.
Lunamare heeft een scholingsaanbod van basis tot master (...) (pag. 18).

De begeleider heeft ten minste de basistraining OpvoedParty van Lunamare gevolgd. Experts (in het bezit van een certificaat Master OpvoedParty) volgden ook de verdiepingstraining. Het is een pré als de begeleider een sociaal (ped)-agogische opleiding heeft genoten en enige ervaring heeft met het voeren van gesprekken met ouders. De basishouding van de begeleider is luisterend, ondersteunend en begripvol: de begeleider is op een belangstellende en integere manier nieuwsgierig naar de oplossingen die ouders hebben bedacht voor hun problemen. De begeleider is in staat om feedback te geven aan deelnemers als dat gepast is. Bijvoorbeeld aan aandacht vragende ouders die de voortgang van het gesprek verstoren. De begeleider zorgt ervoor dat alle deelnemers voldoende aan het woord komen, bewaakt het gespreksproces en de veiligheid van de deelnemers. De begeleider is communicatief vaardig, kan zorgdragen voor de structuur van het gesprek en heeft de leiding zonder sturend of betuttelend te zijn. De begeleider heeft zelfkennis en kan kritisch reflecteren op het eigen handelen en staat open voor feedback van de deelnemers. De begeleider kan vanuit zijn hart kijken naar de goede intenties van de ouders die meedoen, zonder oordeel en met respect. Ook als deze intenties niet overeenkomen met de eigen opvoedingswaarden en -normen. Dat betekent niet dat de begeleider het altijd eens hoeft te zijn met de deelnemers. Er moet ruimte zijn om met elkaar over deze verschillen in opvatting te praten. De begeleider is niet de deskundige, maar veeleer de facilitator van een goed gesprek vanuit de eigen WIJShouding van de opvoeders. Niet de begeleider maar de ouders zelf beschikken over kennis die gedeeld wordt. De begeleider vult slechts aan waar nodig. De begeleider is tijdens de bijeenkomst in staat om zijn/haar eigen opvoedingsvragen voor zichzelf te houden. Uiteraard mag de zelf opgedane ervaring in beperkte mate ook gedeeld worden met de deelnemers (pag. 42-43).

De basishouding van de begeleider is luisterend, ondersteunend en begripvol: de begeleider is op een belangstellende en integere manier nieuwsgierig naar de oplossingen die ouders hebben bedacht voor hun problemen.

De begeleider is in staat om feedback te geven aan deelnemers als dat gepast is.

De begeleider zorgt ervoor dat alle deelnemers voldoende aan het woord komen, bewaakt het gespreksproces en de veiligheid van de deelnemers.

De begeleider is communicatief vaardig, kan zorgdragen voor de structuur van het gesprek en heeft de leiding zonder sturend of betuttelend te zijn (pag. 42).

De begeleider heeft zelfkennis en kan kritisch reflecteren op het eigen handelen en staat open voor feedback van de deelnemers (pag. 43).

Waardering: (-)

Er wordt duidelijk gemaakt wie zou kunnen functioneren als uitvoerder van de interventie, maar er wordt geen verantwoordelijke vastgesteld. Ook is er geen concrete procedure van implementatie besproken, waardoor onder andere niet duidelijk is hoe intensief, frequent en hoe lang de interventie moet worden toegepast voordat er een doel bereikt wordt.

De deelnemende ouders worden betrokken bij de implementatie, aangezien zij voor andere deelnemers kunnen zorgen en aangeven waar ze behoefte aan hebben. Zij kunnen dus een belangrijke rol spelen in hoe frequent de OpvoedParty's plaatsvinden en of er überhaupt een volgende party wordt georganiseerd. Er wordt redelijk uitgebreid besproken hoe de begeleiders worden toegerust om een OpvoedParty te geven, namelijk door middel van een basis- of aanvullende training. Ook worden de beoogde doelen van deze trainingen genoemd. Er

wordt echter niet uitgelegd wat deze trainingen inhouden, en of het verkrijgen van het certificaat van deelname kan worden geweigerd bij personen die niet aan de genoemde voorwaarden voor begeleider voldoen na het volgen van deze trainingen. Hierdoor is dit onderdeel beoordeeld als vaag, fragmentarisch en inconsistent.

7 Evaluatieplan

7a Voorziet het programma in een concreet evaluatieplan waarin duidelijk wordt gemaakt wat, wanneer en hoe de resultaten worden gemeten? (-)

Er wordt bij voorkeur jaarlijks deelonderzoek gedaan naar de effectiviteit van de OpvoedParty (pag. 18).

7b Wordt het evaluatieplan verantwoord vanuit specifieke programmadoelen? (-)

Vragen die bijvoorbeeld nog beantwoord dienen te worden zijn: Leidt de OpvoedParty daadwerkelijk tot minder opvoedingsonzekerheid? Draagt de OpvoedParty bij tot het normaliseren van opvoedingsproblemen en daarmee tot meer Opvoedingsvertrouwen? Wordt de OpvoedParty door gecertificeerde trainers ook echt uitgevoerd zoals deze door Lunamare is bedoeld? Welke factoren beïnvloeden succes of falen (in de ogen van zowel ouders als beroepsopvoeders) in positieve of negatieve zin? Klopt het dat de drie door Lunamare uitgekozen thema's het hele scala aan (relatief simpele) opvoedingsvragen dekken (pag. 48)?

7c Worden met een effectevaluatie de beoogde uitkomsten van het programma gemeten? (-)

In 2011 verscheen het eerste onderzoek naar ervaringen van gebruikers van het OpvoedPartySpel. Linh Le onderzocht voor haar afstudeerverslag in een destijds nog kleine populatie van deelnemers wat de resultaten waren van de OpvoedParty (pag. 47).

In 2014 is onderzoek verricht naar de resultaten voor ouders en de manier waarop de OpvoedParty past in het nieuwe jeugdzorgstelsel (pag. 48).

Jitske Möhlmann zette in haar afstudeeronderzoek de eerste stap naar onderbouwing van de effectiviteit van de interventie (Möhlmann, 2014) (pag. 48).

7d Wordt met een procesevaluatie gecontroleerd in hoeverre het programma is uitgevoerd zoals bedoeld en waarom deze wel of niet effectief is geweest? (-)

[...] De aanbevelingen uit haar verslag vormden aanleiding om het MultiCulti-OpvoedPartySpel uit te brengen (Le, 2011) (pag. 47).

Wordt de OpvoedParty door gecertificeerde trainers ook echt uitgevoerd zoals deze door Lunamare is bedoeld (pag. 48)?

Waardering: (-)

Aangezien er nog geen specifiek evaluatieplan is opgesteld voor de toekomst, is er ook nog geen sprake van verantwoording vanuit de doelen van de interventie. Wel zijn er vragen opgesteld die behandeld moeten worden in toekomstig onderzoek. Deze vragen zijn afgestemd op de programmadoelen. Hierbij is ook een vraag opgesteld over de procesevaluatie. Dit is echter nergens verder uitgewerkt in een evaluatieplan. Het effectiviteitsonderzoek dat al gedaan is, sluit wel goed aan bij de behoeften die ouders hebben, zoals in de handleiding beschreven staan. Er is een effectiviteitsmeting gedaan naar de uitkomsten van de interventie. Hoewel dit onderzoek positieve resultaten laat zien, is er behoefte aan wetenschappelijk onderzoek dat objectieve resultaten laat zien over het effect dat de interventie heeft. In het effectiviteitsonderzoek wordt alleen de producteffectiviteit geëvalueerd, waardoor er nog geen sprake is van onderzoek dat de implementatie van de interventie evalueert. Deze aspecten bij elkaar zijn nog onvoldoende beschreven, en worden daardoor gewaardeerd als vaag, fragmentarisch en inconsistent.

Conclusie en aanbevelingen

Het doel van dit paper was het analyseren van de interventie “OpvoedParty” (Laane, 2014) op diens effectiviteitspotentie. Deze analyse is gedaan aan de hand van een stappenplan (tabel 3).

Tabel 3. *Algemene methodische voorwaarden voor effectiviteit (Baar et al., 2007)*

Model voor Planmatige Gezondheidsvoorlichting (Green & Kreuter, 2005)	Intervention Mapping Protocol (Bartholomew et al., 2006)
1. Sociale en epidemiologische analyse	
2. Analyse van risicofactoren	
3. Bepalen van determinanten van gedrag (Interventieontwerp)	→
	4. Specifiek en operationeel geformuleerde doelen
	5. Op theorie en praktijkervaring gebaseerd operationeel programma
(Implementatie)	6. Implementatieprotocol
(Evaluatie)	←
	7. Evaluatieplan

Uit deze analyse kan opgemaakt worden dat de effectiviteitspotentie laag is, over het algemeen genomen is het programma beoordeeld als: vaag, fragmentarisch en inconsistent. Het programma is onvoldoende uitgewerkt en heeft geen concrete theoretische onderbouwing om geanalyseerd te kunnen worden aan de hand van de zeven criteria, opgezet om de effectiviteitspotentie te bepalen. Doordat basisinformatie over de opzet van het programma ontbreekt, zoals de theoretische uitgangspunten, doelstellingen en werkwijzen die ondersteunend zijn voor het concreet handelen om gewenst gedrag te bereiken (Baar, Wubbels, & Vermande, 2007). Is het niet mogelijk om serieuze implicaties te formuleren, daarom zijn er aanbevelingen omschreven ter ondersteuning van de verdere ontwikkeling van het programma. Deze aanbevelingen zijn gebaseerd op de beoordeling van de algemene methodische voorwaarden voor effectiviteit (tabel 4), deze algemene beoordeling zal hieronder worden toegelicht.

Tabel 4. *Waardering van het programma op algemene methodische voorwaarden voor effectiviteit*

Waardering programma op algemene methodische voorwaarden voor effectiviteit

- (1) *Sociale en epidemiologische analyse van de pestproblematiek (-)*
- (2) *Analyse van risicofactoren (-)*
- (3) *Bepalen determinanten van gedrag (-)*
- (4) *Specifiek en operationeel geformuleerde interventiedoelen (-)*
- (5) *Op theorie en praktijkervaring gebaseerd programma (-)*
- (6) *Implementatieprotocol (-)*
- (7) *Evaluatieplan (-)*

Uit de documentanalyse blijkt dat er geen relevante gedragsbeïnvloedingmodellen en empirisch gefundeerde onderzoeksresultaten zijn gebruikt bij het ontwerp van de interventie. In de handleiding staat weinig empirische literatuur beschreven ter onderbouwing van de behoeftes van de doelgroep. Het anticiperen op de behoeftes van de doelgroep is voornamelijk gebaseerd op praktijkervaring. Uit het expertinterview komt naar voren dat er zowel voor de opzet als de onderbouwing van de interventie gebruik is gemaakt van eigen praktijkervaring (interview, bijlage B). Deze implicatie zal verder uitgewerkt worden bij de aanbevelingen. Ook worden enkele risicofactoren vaag, fragmentarisch en inconsistent beschreven, maar hierbij wordt wederom geen empirisch onderzoek weergegeven als onderbouwing. Uit het expertinterview blijkt dat de risicofactoren voor het niet durven praten over opvoeding naar voren komen uit praktijkervaring. Tot slot wordt bevestigd in het expertinterview (bijlage B), dat er geen toepasbaar gedragsbeïnvloedingmodel benoemd is in de handleiding en dat er hierdoor ook geen gedragsdeterminanten bepaald kunnen worden. Voor deze implicatie zal een model aangeboden worden zodat de gedragsdeterminanten via dit model bepaald kunnen worden.

Uit de analyse blijkt dat er bij het interventieontwerp ook nog ruimte voor verbetering is. Ten eerste worden in de handleiding specifieke programmadoelen genoemd, maar deze doelen worden niet verantwoord of gekoppeld aan

gedragdeterminanten. Het wordt niet duidelijk wat meetbare resultaten zijn van de interventie, waardoor het moeilijk is om een prestatie-indicatie te krijgen van de interventie. Enkele begrippen zoals ‘veiligheid’, benoemd in doelstellingen, worden niet uitgelegd waardoor deze begrippen openstaan voor interpretatie en belangrijker, misinterpretatie. In het expertinterview benoemt de expert dat de veiligheid van ouders het uiteindelijke doel van OpvoedParty is, hierbij wordt het begrip ‘veiligheid’ ook geoperationaliseerd. Echter, de expert benoemt ook dat het welzijn van kinderen het uiteindelijke doel is van de interventie. Een implicatie is dat deze ‘mondelinge’ uitleg van de expert niet helder en expliciet benoemd wordt in de handleiding. Ten tweede is er geen theoretische onderbouwing voor de methode, maar de methoden en technieken zijn wel toegespitst op de specifieke doelstellingen van de interventie. Daarnaast wordt geen concrete procedure van implementatie besproken. De doelgroep ‘ouders’ wordt wel betrokken bij de implementatie, omdat zij kunnen zorgen voor andere deelnemers en kunnen aangeven waar zij het in het gesprek over willen hebben. Verder wordt benoemd dat de begeleiders van de ouderbijeenkomsten een uitvoerige training krijgen, maar het is niet duidelijk waar deze training uit bestaat. In het expertinterview (bijlage B) benoemt de expert dat de training bestaat uit gespreksvaardigheden, ‘simpele tips en trucs’ voor het begeleiden van het gesprek met ouders en het creëren van veiligheid aan tafel door het gebruik van deze technieken. Tot slot wordt er geen specifiek evaluatieprotocol beschreven, maar er zijn wel enkele vragen opgesteld die beantwoord kunnen worden bij een evaluatie. Deze vragen zijn afgestemd op de programmadoelen. In het interview (bijlage B) vermeldt de expert dat het fijn zou zijn als de interventie erkend wordt, maar dat deze tegelijkertijd niet ‘dichtgetimmerd’ moet worden om hieraan te voldoen. Een implicatie is, dit beseft de expert ook, dat de interventie nog niet zo ver ontwikkeld is dat het mogelijk is om hem erkend te krijgen.

Aanbevelingen

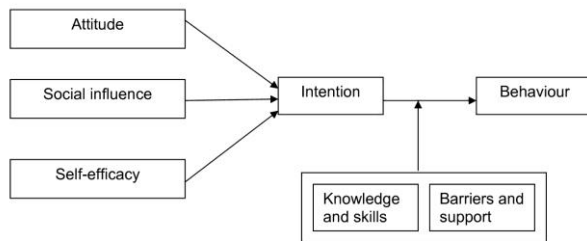
Zoals blijkt zijn er nog een aantal punten die verbeterd kunnen worden, zodat de effectiviteitspotentie van de interventie verhoogd zal worden. Aan de hand van deze verbeterpunten zijn wij met enkele aanbevelingen gekomen voor de verdere ontwikkeling van het programma.

Een eerste aanbeveling betreft het onderbouwen van de behoeftes van ouders aan een interventie zoals OpvoedParty, in overeenstemming met criterium 1 (1a en 1b). Het Trimbos-Instituut meldt in hun onderzoeksrapport dat ouders graag

informatie ontvangen via onder andere ‘gesprekken met andere ouders’ of een ‘informeel netwerk van familie, vrienden en andere ouders (Speetjens, Van der Linden, & Goossens, 2009). Dit wordt onderkend door Zeijl, Crone, Wiefferink, Keuzenkamp en Reijneveld (2005) en Rispens (1996). Zeijl et al. (2005) benoemen ook dat bijna de helft van alle ouders in Nederland (in 2004) over één of meerdere onderwerpen een beetje of veel zorgen heeft gehad. Dit wordt in ‘Kinderen in Nederland’ door hen verder besproken en is, in combinatie met de publicatie van het Trimbos-Instituut, een uitstekende basis voor een uitgebreide sociale en epidemiologische analyse.

Een tweede aanbeveling die door OpvoedParty geïntegreerd zou kunnen worden is het aannemen van een gedragsbeïnvloedeningsmodel. Te denken valt aan het ‘Attitude-Sociale invloed-Eigen-effectiviteitsverwachting’-model [ASE-model] (De Vries, Backbier, Kok, & Dijkstra, 1995; De Vries, Dijkstra, & Kuhlman, 1988).

Figuur 1. ‘Attitude-Sociale invloed-Eigen-effectiviteitsverwachting’-model



Met de drie bovengenoemde determinanten van gedrag kan vanuit dit model gekeken worden naar het gedrag wat ouders laten zien, maar geeft ook aanwijzingen voor het beïnvloeden van gedrag om het probleemgedrag van opvoedingsonzekerheid aan te pakken.

Een derde aanbeveling binnen het ASE-model is gericht op de determinant attitude van ouders ten opzichte van het praten over opvoeding. Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport [VWS] beschrijft in de Nota Gezinsbeleid (2006) dat ouders opvoedingsonzekerheid ervaren doordat gezinsidealen in korte tijd verwezenlijkt moeten worden en er door meer onderzoek ook beter vergeleken kan worden tussen kinderen. Ondanks deze onzekerheid ervaren ouders een taboe op het bespreken van deze problemen (Rispens, 1996; Van Egten, Zeijl, De Hoog, Nankoe, & Patronia, 2008; VWS, 2006). Het willen beïnvloeden van een

dergelijke attitude is mogelijk door convergerende waarden en een gevoel van groepsidentiteit dat lijkt te ontstaan bij het vormen van een groep (Meeussen, Delvaux, & Phalet, 2014; Postmes, Haslam, & Swaab, 2005). Meeussen et al. (2005) benoemen dat door middel van interactie de individuele waarden van groepsleden kunnen convergeren en er tot een gemeenschappelijke waarde gekomen kan worden. In het geval van de OpvoedParty tot een gemeenschappelijke waarde of houding tegenover het openlijk bespreken van opvoedproblematiek. Postmes et al. (2005) benoemen dat het mogelijk is dat juist door deze groepsidentiteit individuen tot hun volle potentieel kunnen komen.

Een vierde aanbeveling betreft de determinant ‘eigen-effectiviteitsverwachting’. Cohn (2000) beschrijft enkele onderzoeken over ouder-tot-ouder programma’s, waarbij benoemd wordt dat dergelijke programma’s de eigen-effectiviteitsverwachting en zelfvertrouwen van ouders kunnen stimuleren door middel van de hulp die zij kunnen geven en hulp die zij ontvangen van anderen. Ander onderzoek vermeldt dat ouders die sociale steun ervaren minder angstig of ambivalent zijn tegenover het aangaan van hechte sociale relaties, die op hun beurt kunnen leiden tot een toename van het aantal geschikte ouder-kind transacties (Green, Furrer, & McAllister, 2007). Ook uit een onderzoek naar “ouderkamers” in Rotterdam, een soortgelijk concept als de OpvoedParty, werd sociale steun gerelateerd bevonden aan groter zelfvertrouwen en positievere belevenis in de opvoeding, evenals vermeldt dat ouders zich competent voelden na deelname (Geschiere, 2010). Soortgelijke resultaten worden door Nys (2010) onderschreven.

In verder literatuuronderzoek kan nog gekeken worden naar de specifieke rol van sociale invloeden en bijvoorbeeld sociale druk. Het wordt wel duidelijk beschreven dat een sociaal netwerk een belangrijke rol kan spelen, zowel in de intentie van gewenst gedrag (het bespreken van opvoedingsproblemen) als het daadwerkelijke gedrag, maar in onderzochte literatuur kan de omvang van de baten van het inzetten op het versterken van sociale netwerken niet goed vastgesteld worden (Houkes & Kok, 2009). Speetjens et al. (2009) benoemen dat ouderontmoetingen ingezet kunnen worden als versterking van de informele ondersteuning van ouders, maar onderschrijven ook de noodzaak voor verder onderzoek naar effectieve middelen voor het versterken van het sociale netwerk van ouders. Bartelink (2012) beschrijft dat informele netwerken ook een normatief karakter kunnen hebben door een voorbeeldfunctie voor ouders.

Een laatste aanbeveling richt zich op de onderbouwing omtrent *empowerment* of de eigen kracht van ouders versterken. Dit heeft in zekere zin wel te maken met de eigen verwachting om effectief gedrag te laten zien (eigen-effectiviteitsverwachting) maar door de meer individueel besproken positie in de literatuur is gekozen hier apart enkele aanbevelingen voor te doen. Een soortgelijk concept als OpvoedParty, uitgevoerd in Londen, dat gebruikt maakt van empowerment-technieken om ouders te ondersteunen toont hiermee positieve resultaten zoals verbeteringen in kindgedrag, verminderde stress van ouders en meer voldoening (Day, Michelson, Thomson, Penney, & Draper, 2012). In een andere toepassing in de vorm van ouders van de te vroeg geboren baby's worden, met soortgelijke empowerment-technieken, ook soortgelijke resultaten beschreven (Liu, Chao, Huang, Wei, & Chien, 2010).

Tot slot

De interventie "OpvoedParty" is in essentie een laagdrempelige, eigen-kracht verhogende aanpak, maar door het gebrek aan empirische onderbouwing is het moeilijk om vast te stellen of deze aanpak gegeneraliseerd kan worden naar de populatie van alle ouders in Nederland, omdat de interventie grotendeels is gebaseerd op de praktijkervaring van één individu. Het is tevens lastig dat de kerngedachte van de interventie, het 'open kunnen praten over opvoeding', moeilijk te controleren is middels een implementatieprotocol of een evaluatieplan, omdat het voldoen aan deze doelstelling automatisch betekent dat ouders de inhoud van een ouderbijeenkomst bepalen. Het is echter wel het soort interventie wat in het nieuwe Jeugdstelsel en het gedachtegoed hierbij past. Het sluit dus mooi aan bij de maatschappelijke veranderingen anno 2015. Dit komt voornamelijk door het laagdrempelige karakter en de nadruk eigen-kracht bevordering. Wellicht kan er door middel van een gedragsbeïnvloedingsmodel die ten grondslag ligt aan de onderbouwing van de interventie en beter geoperationaliseerde doelstellingen, waardoor implementatie en evaluatie concreter kan worden gemaakt, gericht onderzoek naar de resultaten van de interventie plaatsvinden. Maar kan ook de interventie zelf beter onderbouwd worden. Het is echter zo dat evidence-based werken ook een aantal nadelen kent, zo kan het zijn dat er sociale en politieke factoren zijn die het evidence-based werken belemmeren. Daarnaast sluiten evidence-based praktijken niet altijd goed aan op het niveau van de gemeenschap (Hausman, 2002). Het voordeel van de OpvoedParty is dat deze berust op praktijkervaringen, waardoor er van de hierboven genoemde

nadelen geen sprake is. Mogelijk kan zelfs meer de nadruk worden gelegd op een bottom-up benadering van onderzoek, zoals omschreven door Van Yperen en Veerman (2008), waarbij niet een theoretische onderbouwing leidt tot een praktische interventie met subsequent effectonderzoek, maar er juist theoretisch onderzoek wordt gedaan naar de werkende elementen in praktische interventies zoals de OpvoedParty.

Literatuur

- Baar, P. (2014). *Cursushandleiding pedagogische praktijkontwikkeling, onderzoek en beleid*.
- Baar, P., Wubbels, T., & Vermande, M. (2007). Algemeen methodische voorwaarden voor effectiviteit en de effectiviteits-potentie van Nederlandstalige antipestprogramma's voor het primair onderwijs. *Pedagogiek*, 27, 71-90.
- Bartelink, C. (2012). *Wat werkt bij het versterken van het sociale netwerk van gezinnen?* Utrecht: Nederlands Jeugd Instituut
- Bartholomew, L. K., Parcel, G. S., Kok, G., & Gottlieb, N. H. (2006). *Planning health promotion programs: An intervention mapping approach*. Mountain View, CA: Mayfield.
- Cohn, E. S. (2000). From waiting to relating: Parents' experiences in the waiting room of an occupational therapy clinic. *American Journal of Occupational Therapy*, 55, 167-174.
- Day, C., Michelson, D., Thomson, S., Penney, C., & Draper, L. (2012). Innovations in practice: Empowering parents, empowering communities: A pilot evaluation of a peer-led parenting programme. *Child and Adolescent Mental Health*, 17, 52-57.
- Egten, C. van, Zeijl, E., Hoog, S. de, Nankoe, C., & Petronia, E. (2008). *Opvoeding en opvoedingsondersteuning. Gezinnen van de toekomst*. Den Haag: E-Quality.
- Geschiere, M. (2010). *Ouderkamers als voorziening voor sociale steun en de positieve invloed van ouderskamers op de opvoedcompetentie van ouders met schoolgaande kinderen* (Master's thesis). Universiteit Utrecht, Utrecht.
- Green, B. L., Furrer, C., & McAllister, C. (2007). How do relationships support parenting? Effects of attachment style and social support on parenting behaviour in an at-risk population. *American Journal of Community Psychology*, 40, 96-108.
- Green, L. W., & Kreuter, M. W. (2005). *Health program planning: An educational and ecological approach*. Boston: McGraw-Hill
- Hausman, A. J. (2002). Implications of evidence-based practice for community health. *American Journal of Community Psychology*, 30, 453-467. doi:0091-0562/02/0600-0453/0
- Laane, K. (2010). *Opvoedparty: Handboek voor beroepsopvoeders*. Utrecht: Lunamare

- Lincoln, Y. & Guba, E. (1985). *Naturalistic inquiry*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Liu, C., Chao, Y., Huang, C., Wei, F., & Chien, L. (2010). Effectiveness of applying empowerment strategies when establishing a support group for parents of preterm infants. *Journal of Clinical Nursing, 19*, 1729-1737.
- Meeussen, L., Delvaux, E., & Phalet, K. (2014). Becoming a group: Value convergence and emergent work group identities. *British Journal of Social Psychology, 53*, 235-248. doi:10.1111/bjso.12021
- Nys, K. (2010). Groepswork met ouders in perspectief: Hoe kwetsbare ouders elkaar steun bieden. *Ouderschapskennis, 13*, 195-208.
- Postmes, T., Haslam, S. A., & Swaab, R. I. (2005). Social influence in small groups: An interactive model of social identity formation. *European Review of Social Psychology, 16*, 1-42.
- Rispens, J., Hermanns, J., & Meeus, W. (1996). *Opvoeden in Nederland*. Assen: Van Gorcum.
- Speetjens, P., Linden, D. van der, Goossens, F. (2009). *Kennis over opvoeden. De vragen van ouders, het aanbod van de overheid en de mogelijkheden van de markt*. Utrecht: Trimbos-Instituut.
- Vries, H. de, Dijkstra, M., & Kuhlman, P. (1988). Self-efficacy: The third factor besides attitude and subjective norm as a predictor of behavioral intentions. *Health Education Research, 3*, 273-282.
- Vries, H. de, Backbier, E., Kok, G. J., & Dijkstra, M. (1995). Measuring the impact of social influences on smoking onset in a longitudinal study: An integration of social psychological approaches. *Journal of Applied Social Psychology, 25*, 237-257.
- VWS (2006). *Nota Gezinsbeleid*. Den Haag: VWS.
- Yperen, T. A., & Veerman, J. W. (2008). *Zicht op effectiviteit: Handboek voor praktijk gestuurd effectonderzoek in de jeugdzorg*. Eburon: Delft.
- Zeijl, E., Crone, M., Wiefferink, K., Keuzenkamp, S., & Reijneveld, M. (2005). *Kinderen in Nederland*. Den Haag: SCP.
- Zwikker, M., Dale, D. van, Kuunders, M. (2009). *Erkenningscommissie interventies. Werkwijze en procedure*. Retrieved from http://www.nji.nl/nl/Werkwijze_en_Procedure_Erkenningscommissie_Interventies.pdf

Bijlage A

Reflectie

Toen we de opdracht kregen, leek dit ons een interessante opdracht, omdat er veel verschillende interventies te vinden waren die ons aanspraken. Het contact leggen met de ontwikkelaars verliep echter niet volgens plan, waarna het 2 weken duurde voor besloten is niet verder te gaan met deze interventie. Vervolgens zijn we via een student bij de huidige interventie terecht gekomen. We waren allemaal erg enthousiast om deze te analyseren, omdat het concept er goed uit zag. Toen de opdracht echter vorderde, bleek dat de te beoordelen criteria onvoldoende in de handleiding beschreven werden en dat er weinig empirische onderbouwing werd gegeven. Hieruit bleek dat de interventie eigenlijk niet voldoende ontwikkeld was om een uitgebreide documentenanalyse op uit te voeren, wat de analyse bemoeilijkte. Het expertinterview verliep wel voorspoedig en het bewust inbrengen van probes bleek goed te hanteren binnen het interview, mede door een gewillige geïnterviewde expert. Nadat we de conceptversie hadden besproken, was er meer duidelijk over wat er van ons verwacht werd. Toen heeft iedereen een eigen onderdeel geschreven, sommige stukken alleen, sommige met twee personen, wat vervolgens weer door anderen is gecontroleerd. We zijn kritisch te werk gegaan, en hebben elkaar op onjuistheden of juist goede aspecten gewezen. Dit zorgde voor een prettige samenwerking en voor leren van elkaars kwaliteiten. Terugkijkend op het leerproces kunnen we stellen dat we verschillende vaardigheden hebben opgedaan, zoals: het systematisch analyseren en evalueren van een interventie, interviewvaardigheden en het kritisch verslag kunnen doen. Binnen het tijdsbestek van de cursus en de grootte van het project is er wel sprake van een steile leercurve, maar het droge, analytische karakter van het vak, zorgt wel voor een verrijking van anders vrij normatieve en subjectieve lesprogramma's, wat zeker in toekomstig academisch en professioneel werk goed van toepassing kan komen. Ook de baten van evidence-based programmaontwikkeling zijn ons goed bekend geworden, maar minstens net zo belangrijk de tekortkomingen van bestaande interventies en de relativiteit van evidence-based ontwikkelen door practice-based effectiviteitsonderzoek. Kortom, we hebben de opdracht en de cursus, ondanks enkele obstakels, als zeer prettig en leerzaam ervaren.

Bijlage B

Interview

Datum interview: 02-06-2015

Sekse: Vrouw

Interviewers: Anne-Marije Klijn en Thomas Braas

Gebruikte probes:**A** = samenvatten**B** = pauze/stilte**C** = doorvragen

P: 'Laat andere onderzoeken zien, de website.'

I: Nee, wat wij eigenlijk even willen doen, in het interview, wij kijken dan naar de documentenanalyse, wij kijken naar de handleiding, wat we net uitlegden, die voorwaarden bekijken we. Wat we nu eigenlijk willen doen, is kijken naar recente ontwikkelingen, wat dingen verduidelijken waar wij zelf nog een beetje tegenaan lopen of denken van, wat vertelt u daarover, en wat zijn de recente ontwikkelingen? Wat zit er nog in de pijplijn en wat gebeurt er verder nog? Deze, dat zal ik ook nog even melden, we nemen het op om het uit te werken, een van de procedures. We willen nogmaals garanderen dat dit allemaal anoniem is, de opname wordt erna vernietigd. Of de handboeken gaan weer terug, of worden vernietigd.

P: Nu wel ik wel benieuwd naar jullie onderzoekslijst, wat de topics daarvan zijn.

I: Van de topicslijst, ja, wij volgen zoveel mogelijk de voorwaarden.

P: Kan ik die krijgen?

I: Ja, ik denk dat dat sowieso wel...

P: Waar moeten jullie aan voldoen?

I: Dit zijn de methodologische voorwaarden, we lopen ruwweg het lijstje af om te kijken. Dit is de lijst, in iets andere vorm dan de NJI, die gebruikt wordt. Zoals u al zei, is het verschrikkelijk moeilijk om zo iets effectief te krijgen.

P: Ik denk dat het eigenlijk niet kan, ik kan het nooit garanderen dat mensen, het is iets wat je moet verspreiden wat groot moet worden, je kan niet iedereen controleren, hoe iedereen het doet, in de landen, wie wat met die kaartjes uitvreet.

I: Gebruikt u daar nu iets voor? Of is dat echt de training. [probe C]

P: Ik geef de training, ik word wel steeds strenger in het implementeren in hun

Opmerking [KL1]: algemeen methodische voorwaarde 7D

hoofd, van weet dat je niet zomaar met iets aan de haal mag gaan, want het laatste wat mag gebeuren is dat ik rapportages terug krijg van ouders die zeggen: het was onveilig aan de keukentafel.

Opmerking [KL2]: algemeen methodische voorwaarde 6C

I: Dat is dus het meest belangrijke? De veiligheid? [probe C]

P: Ja, dat is het allerbelangrijkst, de veiligheid. Dat heeft het pedologisch instituut ook aanbevolen, ze vonden het kansrijk en duurzaam en zij kijken mee naar de onderzoeksvragen van studenten, heeft daar commentaar op. Dat is allemaal op goodwill-basis, maar zij houdt wel een oogje in het zijl. Daar ben ik heel blij mee, zij zegt ook, veiligheid is het allerbelangrijkst. Dat geef ik dus heel erg mee in de trainingen, daar train ik mensen ook op, hoe creëer je veiligheid aan tafel? Met lichaamstaal, dat is vooral wat ik doe. Ik plant het ook in hun hoofd, je gaat met methodiek aan de haal, het is niet een spelletje, het is een serieuze interventie eigenlijk. Hoe meer ik het serieus neem, hoe serieuzer mijn afnemers het ook doen. Ik krijg ook verhalen terug van [niet verstaanbaar].

Opmerking [KL3]: algemeen methodische voorwaarde 4

I: Ja, daar doe je het voor, precies.

I: Dus die veiligheid is het meest belangrijke... [probe A]

P: Ja, dat is het uiteindelijke doel. Maar hoe krijg ik nou iedereen in Nederland zo ver, dat die met de opvoedparty aan de slag gaat en die veiligheid kan garanderen.

Opmerking [KL4]: algemeen methodische voorwaarde 4

I: Dus die veiligheid is het einddoel van...

P: Het gesprek moet goed lopen aan die tafel daar, om de kinderen te helpen. De eindgebruikers zijn die kindertjes. De ouders moeten ontspannen kunnen opvoeden dus door het delen van die informatie voelen zij zich achteraf beter in hun vel, door het delen. Die begeleiders aan die tafels, dat is mijn doelgroep. Die moet ik instrueren, maar daarna moet ik het loslaten. Ik weet niet wat ze verder doen, dan krijg ik rapportages terug, ik heb gespeeddate met je kaartjes. Ja, hartstikke leuk, super leuk. Dus er wordt van alles mee gedaan. Ik hou er zelf ook ouderavonden mee. Dan houd ik een presentatie over puberbrein, dan ga ik met die kaartjes, in gesprek met die kaartjes in kleine groepjes. Er zijn talloze toepassingsmogelijkheden. Gisteren zat ik bij de GGD Nederland aan tafel. De consulten vragen altijd dezelfde dingen, ze stappen nu over op groepsconsulten om kosten te besparen, dan kan je zo'n

Opmerking [KL5]: algemeen methodische voorwaarde 4

Opmerking [KL6]: algemeen methodische voorwaarde 3(B)

spel mooi inzetten. Gebruik de kaartjes, dan heb je weer eens een andere werkvorm. Er zijn talloze mogelijkheden.

I: Dat maakt het ook wel lastig, er zijn veel toepassingen, dat komt natuurlijk ook door de aard van de interventie.

P: Ja, maar de basis interventie is met een groepje ouders aan de keukentafel, in een veilige omgeving, een gesprek voeren over opvoeden. Dat is de basisinterventie. Ik heb ook tientallen kaartspellen in de kast liggen boven, dit gebruik ik als inspiratiebron, wat is er al op de markt? Leuk dat een collega dat bedacht heeft. Dus, je weet ook niet wat mensen er mee doen, zoals kopiëren. Ik kan misschien de interventie beschermen, maar dat is heel lastig.

I: Ja, dat kan ik me voorstellen.

P: Juridisch is dat bijna niet vast te leggen, wat je dan precies beschermt he. Dan moet ik voorwaarden bedenken op grond waarvan iemand iets mag doen.

I: Dan moet je je interventie vast gaan leggen, terwijl je eigenlijk de ruimte wil...

P: Dit is vanaf dag 1 al mijn discrepantie. Ik wil het verspreiden, ik wil een merk worden dat mensen zeggen, natuurlijk, iedereen kan af en toe een opvoedparty bezoeken, in welke wijk je ook woont in Nederland. Een keerzijde is dat het wel in goede banen geleid moet worden. Ik vind dat erg lastig, het is echt een dilemma, een ondernemersdilemma ook. Het is niet zozeer een pedagogisch dilemma, maar ik wil dat die deken van opvoedparty's over Nederland verspreid wordt, aan de andere kant moet het ook binnen de gestelde kaders. Het gaat mij te ver, als ik zeg, jongens je mag alleen een spelletje kopen als je er een training bij koopt, dat doen mensen niet, dat is een te grote investering, dan is het spel ten zielen denk ik.

I: Dat is een van de risico's.

P: Ja, zonde denk ik.

I: Je beschreef inderdaad al van, dit is doelstelling, de veiligheid creëren aan tafel, met ouders. [probe A]

P: Het gesprek over opvoeden op gang brengen, daar gaat het uiteindelijk over.

I: Dat is dus het uiteindelijke doel? Het op gang brengen? [probe C]

P: Ja, de omstandigheden moeten veilig zijn. Dus het is niet mijn doel, maar dat is een voorwaarde.

I: Het is een essentiële voorwaarde [probe B].

Opmerking [KL7]: algemeen methodische voorwaarde 4

Opmerking [KL8]: algemeen methodische voorwaarde 4

P: Ja, over opvoeden praten is kwetsbaar, willen mensen niet, helemaal niet in een vreemde omgeving met vreemde mensen, dus de voorwaarden daarvoor zijn o.a. een gecertificeerde begeleider, een veilige omgeving. Gecertificeerd betekent dat ze weten hoe veiligheid werkt aan tafel, dat leer je bij de training o.a.

Opmerking [KL9]: algemeen methodische voorwaarde 2A

I: Wat ik me dan afvraag, u heeft begeleiders, maar houdt u er rekening mee, u heeft het over achterstandswijken waar mensen het lastiger vinden om kinderen op te voeden, is het ook lastig om dan iemand neer te zetten in de huiskamer, die eigenlijk niet mag ingrijpen? Want de ouder is de expert, maar die dan wel met een pedagogische achtergrond werkt. Of dat lastig is.

P: Dat is iets wat we veel oefenen in de training, dat is, hoe ver mag je als begeleider interveniëren, je eigen kennis en begeleiding inzetten, of, het mag niet zijn dat jij onderdeel van het gesprek wordt. Maar het is niet zo, dat, als ouders vragen, wat vindt jij er van, jij zegt: ik mag niks zeggen want ik ben alleen begeleider. Daar zit dezelfde, daar zit een spanningsveld. En dat blijft. Dan is het aan de begeleider, ik vind dat je zelf het minste aan het woord moet zijn eigenlijk, sommigen gaan toch stiekem in de rol van deskundige zitten, dan gaat het gesprek toch weer zo als deskundige van jou, maar ik wil dat het gesprek zo plaatsvindt. Dat jij je in het gesprek mengt, dat je geen begeleider meer bent, dat je ook niet meer kan zien hoe het met iedereen gaat. Als mensen verdrietig worden, zich terug trekken dan heb jij als begeleider de taak om...

Opmerking [KL10]: algemeen methodische voorwaarde 6C

I: Dan komt juist die veiligheid weer in het geding.

P: Die rol, dat snijvlak, wordt heel erg op getraind. Dat is lastig. Ook bijvoorbeeld rolwisseling, dat komt ook vaak voor, ik ben leerkracht in deze wijk, op deze school, hoe kan ik me dan als opvoedparty begeleider, ik ken al die kinderen en ouders al jaren, hoe moet dat dan? Dan leer ik ze persoonlijk, wat heb jij nou nodig als introductie om je stevig neer te zetten dat dit een andere rol is, je bent nu niet de leerkracht, alle vragen zijn welkom, niets is te gek, alles mag gedeeld worden, ik ga dit niet gebruiken als leerkracht, ik neem dit niet mee bij de cito van je kind. Dat soort dingen, dat werkt ook ten nadelen/voordele van het gesprek en hoe open de mensen willen zijn. Je eigen introductie is dus ook een groot onderdeel van de

Opmerking [KL11]: algemeen methodische voorwaarde 6C

training, wat zeg jij eigenlijk, wie ben jij, wat doe je hier? Welke rol neem jij aan, zeg maar.

I: Dat zit allemaal in de training verworven, om te zorgen dat...

P: Sommige ouders zeggen, we kennen je al, we hoeven geen kennis te maken. Nee, we maken nu kennis op een andere manier. We kijken naar je kwaliteiten, daar heb je het niet zo vaak over als ouders met elkaar.

I: Is het dan een bewuste keuze, ook om, in de handleiding staat inderdaad hoe de training normaal wordt gegeven, daarbij zet je in op de veiligheid, maar is het een bewuste keuze dat je de opzet van die training niet in de handleiding hebt gedaan?

P: Ja, anders hoeft ik niets meer te doen he. Dan ben ik mijn eigen goed kwijt, dan ben ik klaar. Dan kan ieder ander het ook gaan doen. Kijk, de inhoud van mijn training groeit ook met mij mee. De eerste bijeenkomsten deed ik met 25 man, dan was het meer, ik kan wat vertellen over het eerste spel wat ik had, dat was het dan. Ik kon nog niks. Toen ik dat spelletje maakte was ik helemaal niet bezig met een interventie. Gaandeweg ontdekte ik, het past overal in, het wordt een methodiek. Dat wist ik echt niet toen ik ermee begon. Ik stopte mijn gedachtegoed in een doosje en that's it.

Opmerking [KL12]: algemeen methodische voorwaarde 6A

P: Dit is het boekje, hoe leuk ziet dit er uit?

I: Het ziet er inderdaad leuk uit.

P: Hoe blij wordt een mens daarvan?

I: Hoe lang heeft dit gekost, om te ontwikkelen?

P: Ik ben in 2010 geïnterviewd, in augustus was het eerste spel er. Dus maken, bedenken, uitvoeren en in de vorm gieten. Dat is dit spel in dit doosje. [Participant wordt gebeld...]

Dit is de praktische flyer. Om dit doosje gaat het allemaal, het is een duurzaam doosje geworden. Het gaat via mijn eigen beheer, daar ben ik heel blij mee, want zo kom ik in contact met iedereen waar het doosje heen gaat. Het gaat niet zomaar via bol.com, dat mag eigenlijk niet. Dus nu heb ik helemaal zicht op wie allemaal...

Opmerking [KL14]: algemeen methodische voorwaarde 6

I: Dus je hebt persoonlijk contact met iedereen? [probe C]

P: Ze melden zich aan, bestellen, ik vraag: wat ga je ermee doen? Als het een hogeschool is die hem wil gebruiken voor studenten is dat prima, als het een particulier is die hem wil verkopen... Ik hou wel zicht op wie wat doet. Soms

Opmerking [KL15]: algemeen methodische voorwaarde 6

is er ook een bummer, tevens ook een geluuksmoment, gelukkig dat ik dat niet zo gedaan heb.

I: Dan wilden we verder, om een paar topics te behandelen. U beschrijft in de handleiding, ouders hebben behoefte aan het helpen van elkaar, heeft u zelf behoefteonderzoek gedaan onder ouders, naar wat er speelt, of onder organisaties over wat zij willen hebben? [probe C]

P: Ik heb 30 jaar ervaring met opvoedingsondersteuning.

I: Dus het komt uit de praktijk?

P: Ja, ik doe het al vanaf mijn 22^e, ben ik al bezig met vragen beantwoorden. Dus die behoefte is er absoluut. Als mensen eenmaal in gesprek zijn met elkaar, wat ik al in de inleiding schreef, toen begon ik al in een achterstandswijk met de ouders iedere week, week in week uit, tot er vertrouwen was. En, op een gegeven moment heb ik gezegd: zullen we naar de huiskamer gaan? Vanaf dat moment acht ik: dit werkt veel beter, in de huiskamer vertellen ze veel meer dan in die speelloopochtend in dat buurthuis. Dit was mijn eerste trigger dat ik dacht: dat komt nog wel een keer. Moest 25 jaar wachten, maar het is gekomen. Ik heb er niet een onderzoek naar gedaan, of er behoefte is naar praten over opvoeden, want het is gewoon een feit. En dat staat in alle boeken over opvoedingsondersteuning, dat ouders behoefte hebben om te praten over hun kinderen, ik bedoel, ga bij een schoolplein staan en ze lullen alleen maar over die kinderen. Dat zijn alleen oppervlakkige gesprekken, ik wil dat het iets verder gaat.

I: Vandaar ook de veiligheid creëren om dat gesprek te kunnen voeren?

P: Ja, om dat laagje verder te kunnen vragen, over wat bezielt je nou als ouder? Waar worstel je mee? Dat is ook mijn nice van het bedrijf, ik help ouders en beroepsopvoeders die worstelen met opvoedingsvragen, want ouders worstelen per definitie met die vragen, dat is gewoon een feit. Als je een kind in handen krijgt, krijg je een vraagstuk in handen. Er zitten altijd, iedere ouder heeft vragen. Het zijn hele basale dingen, mijn missie gaat over: iedere ouder heeft vragen, maar ook iedere ouder heeft de beste intenties. Mij gaat het er niet over wat goed of fout is, maar iedere ouder wil het beste voor zijn kind. Ook de ouder van een crimineel had die intentie niet, maar de uitvoering, daar kan je het over hebben. Hoe kan je het anders aanpakken? Daar zit het gebied opvoedingsondersteuning op. Dat is gewoon mijn vak, ik heb niet bedacht:

Opmerking [KL16]: algemeen methodische voorwaarde 1A

Opmerking [KL17]: algemeen methodische voorwaarde 1A

Opmerking [KL18]: algemeen methodische voorwaarde 1A

Opmerking [KL19]: algemeen methodische voorwaarde 2

laat ik nu eens een behoefteonderzoek doen of er behoefte is aan... anders had ik überhaupt mijn bedrijf niet hoeven starten. Anders had ik het nooit tot een succes hoeven maken.

I: Dat is inderdaad een basis methodische voorwaarde, is er ook onderzoek naar gedaan, is het significant bewezen dat er behoefte is aan...?

P: Dat kun je ook lezen in die onderzoeken die op de website staan. Daar staan ook stukjes over behoeften van opvoedingsondersteuning.

I: Als u nu een definitie zou moeten geven van risicofactoren, de factoren die bijdragen waarom mensen niet met elkaar durven praten, of niet die veiligheid ervaren, heeft u daar naar gekeken? Of dat vast te stellen is?

P: Nee, ook uit praktijkervaring gewoon, dat we leven in een... Gisteren zei die man bij de GGD zo mooi: buitenlandse mensen leven in een andere cultuur, de eer van de familie, je treedt niet naar buiten dat je zoon alcohol drinkt. Wij leven in een schuldcultuur, dus als opvoeders wordt er met het vingertje gewezen, je hebt het niet goed gedaan. Dat is denk ik een valkuil, waarom mensen niet willen praten, ik wil het niet fout doen, zeg maar. Je kan het niet voorstellen, hoeveel mensen zich, angst hebben voor afwijzing over hun opvoedingskwaliteit. Terwijl het de grootste klus is die je kan klaren, zonder handleiding, zonder toelichting, je moet het maar doen. Je krijgt een kind in je handen en denkt: hoe nu? Niemand weet hoe het moet, en daarom, ik ga ook niet zeggen hoe je moet opvoeden, als een systeem goed werkt waarvan je denkt: ze worden grenzeloos verwend, wat ik misschien niet zo zou doen, maakt mij niet uit, als het systeem oké is daarmee, ga ik niet zeggen dat je het anders moet doen.

I: Geen waardeoordeel..

P: Dat zit ook in de training verpakt, als het helemaal buiten jouw boekje gaat, heb respect voor je deelnemers, hoe zij het doen en dat het niet over goed of fout gaat. Ik weet ook niet hoe je moet opvoeden.

I: Maar waar ligt dan de grens? Stel je komt wel bij een multiculti opvoedparty en er wordt gezegd: u bent niet streng genoeg, je moet hem vaker slaan. Hoe zou u daar dan mee om gaan? Vanuit onze normen en waarden, zeg je: dat is niet handig.

P: Je kan botweg zeggen, slaan is de meest gebruikte opvoedingsmaatregel ter

Opmerking [KL20]: algemeen methodische voorwaarde 1A

Opmerking [KL21]: algemeen methodische voorwaarde 2

Opmerking [KL22]: algemeen methodische voorwaarde 2A

wereld, dat staat vast. Wie ben ik om te zeggen dat dat goed of fout is, ik kan je wel een alternatief aanbieden. Ik zeg niet dat het fout is, het zit zo in hun genen verankerd, ik ben zelf ook geslagen en er niet slecht van geworden, mijn moeder is ook de liefste moeder die ik ken, die ouder heeft ook de beste intenties gehad. Het middel was dan toevallig slaan. Ik ga het niet goedkeuren, maar ik bied ze wel een alternatief aan, ik zet er iets naast. Ouders kunnen dan zelf bepalen, ik wil niet dat ouders betutteld worden, dat willen ze zelf ook niet, ze willen niet horen dat ze het fout doen, dat krijgen ze al vaak genoeg te horen.

I: Dan is de veiligheid weer weg.

P: Precies, dus als je het in het midden legt en zegt: oké dit is een mening, dit gaat over slaan. Grappig genoeg, de Nederlandse ouder slaat ook, uit onmacht. Die onmacht kan je naar kijken met elkaar, wat kan je doen? Tel bijvoorbeeld tot 10 of verzin iets anders, daar weten ouders goede oplossingen voor. Daar hebben ze allemaal al mee te maken gehad dat ze dachten [onverstaanbaar...]. Op het randje van je kookpunt staan en dan toch, je niet opofferen.

I: De begeleider doet dat, kan dat doen.

P: Dat is de rol van de begeleider. Daar gaat de begeleider al of niet over de schreef. Dat zijn ook de gevaarlijke momenten in de opvoedparty, als het over zulke momenten gaat, dan is de verleiding heel groot, je bent gewoon een mens, je vindt gelijk wat. Dan kun je kijken, ik zou het zo doen, ik heb alternatieven voor je.

I: Ik kan me voorstellen, u zei eerder al, die implementatie zoals bedoeld is, de training, je hoopt dat mensen het op de juiste manier doen, dat ze hetzelfde geduld kunnen opbrengen als u door ervaring, maar in hoeverre is het realistisch of haalbaar? U heeft natuurlijk een interventie en hoopt dat die uiteindelijk evidence-based wordt, maar wel met het risico dat hij op een andere manier geïmplementeerd wordt door anderen, dan wat u bedoeld heeft.

P: Nou, de mensen die ik nu weet, die getraind zijn, daar durf ik een stokje voor in het vuur te steken dat ze het doen zoals ik het bedacht heb. Natuurlijk zijn er altijd uitzonderingssituaties, maar wat ik terug hoor is dat het werkt, het heeft me geholpen.

I: Hoe krijgt u dat terug?

P: Mensen schrijven mij persoonlijk mailtjes, mijn eerste opvoedparty gehad! Er

Opmerking [KL23]: algemeen methodische voorwaarde 5

Opmerking [KL24]: algemeen methodische voorwaarde 6

Opmerking [KL25]: algemeen methodische voorwaarde 7

waren wel 7 ouders hoor. Helemaal enthousiast. Dan denk ik: wat leuk, dankjewel.

I: Dat is niet iets wat u aangeeft bij iedere, ik ben nu aan de slag...

P: Ik ben nu bezig dat gestructureerder te gaan doen, dat mensen, misschien moet ik ernaar toe groeien dat mensen standaard die training toch krijgen. Dat heeft met tijd te maken en verspreiding. Zo'n partij als de GGD is interessant, wat gaan zij doen, ze gaan 12 medewerkers random uit Nederland, krijgt gratis een training aangeboden, inclusief spel. Ik wil wel zien hoeveel mensen daarop af komen, mensen staan te springen om materiaal. Dan heb ik een doorsnede van de GGD medewerkers, dat soort mensen willen dit heel graag doen. Dat zijn allerlei mensen, die hebben al met groepen ouders gewerkt, het is niet de timmerman die langskomt. Die komt hier niet, het zijn allemaal al mensen die iets met ouders willen, krijg veel ZZP'ers die een praktijk willen starten en de opvoedparty gebruiken als manier om zichzelf kenbaar te maken naar de buitenwereld.

I: Maar doe je dan ook iets met de evaluatie van die uitvoering, dat je een formulier hebt wat ze invullen? Dat je er gestructureerd zicht op krijgt?

P: Ik heb daar nog geen sturing op, maar daar ben ik wel mee bezig. Ik heb eerst een verdiepingstraining gehad, nu ga ik die online maken, daaraan gekoppeld ga ik ook een evaluatieformulier standaard invoeren. Ze moeten wel na de training een formulier invullen, dan vraag ik altijd: koppel het terug als je ervaringen achter de rug hebt, die krijg ik ook 9 van de 10 keer terug maar dat is nog geen standaard procedure. Het is zeker een aanbeveling om serieus te nemen voor de toekomst. Dat doen mijn studenten wel, die onderzoek doen, die eerste met name: wat zijn de eerste ervaringen met het spel. Zij heeft zelf een soort evaluatie bedacht, dat is het eerste onderzoek geweest in 2011 en daar zou ik nu best wel weer opnieuw een onderzoek onder kunnen laten doen. Dat er weer een student komt die zegt: ik ga kijken wat de gebruikerservaringen nu zijn, dan kan je het ook naast elkaar zetten. Dat is interessant, 5 jaar later.

I: Kijken hoe het veranderd is.

P: Dat vind ik ook leuk om mee te nemen.

I: U zei ook al, er zit dan nog een afstudeerscriptie in de pijplijn, heeft u

Opmerking [KL26]: algemeen methodische voorwaarde 5

Opmerking [KL27]: algemeen methodische voorwaarde 5

bijvoorbeeld dat aangewend, of van plan, om nog meer effectiviteitsonderzoek te laten doen?

P: Jaarlijks. Iedere keer gewoon een stukje. Dan laat ik ze oude onderzoeken lezen en zeg ik: wat vindt jij leuk om te onderzoeken? Het moet voor de student ook leuk zijn, en dan vraag ik het aan de persoon van het pedagogisch instituut, wat zou de volgende stap kunnen zijn? Zij heeft er wel veel ervaring mee, met het onderzoeksvoorstel beoordelen. En dan komt er toch weer een plannetje uit.

Opmerking [KL28]: algemeen methodische voorwaarde 7C

I: Wat mij dan interesseert, beoordelen ze dan, wat onderzoeken zij precies? Is dat meer gericht op hoe de trainers het ervaren, is het hoe de ouders het ervaren (veiligheid), hoe meet je effectiviteit?

P: Het zijn allemaal onderdeeljes, ik wil straks alle onderzoeken op een hoop gooien, en ik heb het nu aangemeld bij het NJI, dan komt er van alles bij kijken. Daar kom je niet zomaar doorheen, dat is een taaie business waar je ook tijd voor moet hebben, ik weet niet waar ik die vandaan ga halen, dat is het grootste probleem. Kind, tandarts...

Opmerking [KL29]: algemeen methodische voorwaarde 7

I: Wat ik begrijp, u gebruikt al die onderzoeken samen?

P: Weet je, je kan moeilijk aan 1 of 2 mensen vragen, dan moet je promotieonderzoek gaan doen of zo. Dat het langdurig is.

I: Ik snap dat meer mensen het doen, maar precies wat gaan ze, richten ze zich op de ouders?

P: Ik heb eerst de ervaringen van gebruikers, in 2011, vorig jaar is het passen in deze tijd en de ervaringen van ouders opgenomen en dit jaar gaat het over de thema's in het spel, de laagdrempeligheid en eigen kracht.

Opmerking [KL30]: algemeen methodische voorwaarde 7

I: We hadden wel een formulier voor ouders gezien, achter in de bijlage. Er is dus wel een terugkoppeling met ouders. Hoeveel gebruikers zijn er nu?

P: Er zijn zo'n 800 spellen de wereld in nu, schat ik.

I: Dat is een redelijk grote onderzoeksgroep.

P: Waar het niet, dat ook heel veel mensen het spel uit liefde voor mij hebben gekocht. In het begin is het spel heel snel de deur uit gegaan, maar nog wekelijks gaan er spellen de deur uit. Dat vind ik bijzonder, ze vinden me toch. Of het gaat via via, via collega's, organisaties, scholen willen workshops, prima. Ik ben bezig om het te verspreiden, het is ook echt iets wat gedraineerd in de bodem moet zinken.

- I: Vandaar ook de doelstelling om het zo normaal mogelijk te krijgen.
- P: Precies, dat ouders straks weten, je kunt af en toe naar het consultatiebureau maar je kunt ook naar een opvoedparty. In dezelfde maten van verspreiding. Maar dat vroeg je niet, je vroeg iets anders. Hoe de verspreiding is, dat weet ik niet precies. Ik ken een vrouw in Den Haag die heeft het heel intensief gebruikt, die heeft de maand van de opvoedparty uitgeroepen, leuk, geweldig, allemaal gratis reclame voor mij. Ik zit ook als ondernemer hier, dan denk ik, prachtig. Ze heeft wel 15 opvoedparty's gegeven in die maand, op allerlei plekken, toen is zij als ondernemer een nieuwe route ingeslagen en nu doet ze er niks meer aan. Ze heeft het 2 jaar op handen en voeten gedragen, een interview met mij gehouden en dat gepubliceerd. Het is dus ook iets wat mensen bezig houdt. Een vrouw in Houten heeft zo'n 10 keer een opvoedparty gegeven, een welwillende moeder die wat hoger opgeleid is, leef je uit. Het maakt mij niet uit hoe mensen de vorm aanpakken.
- I: Ik denk alleen, dat maakt het best lastig voor effectonderzoek.
- P: Voor effectonderzoeken is het volgens mij...
- I: Het staat dan misschien toch nog in de kinderschoenen.
- P: Feitelijk wel. Als je echt grote cohorte, dan moet ik inderdaad bijvoorbeeld zo'n GGD bij de kop pakken en zeggen: oké, jullie willen het implementeren in het basisaanbod, dan heb ik een steekproef van 10.000 jeugdverpleegkundigen in Nederland die allemaal kennis kunnen nemen van het basisaanbod en dan kan ik steekproefsgewijs gaan kijken: werkt dit. Of, we besluiten collectief dat alle groepsconsulten gevoed moeten worden met opvoedparty's. Dan heb ik 10.000 groepsconsulten in bureaus waar ik onderzoek naar kan doen. Maar zoals het nu verspreid wordt, zoals mensen het nu gebruiken, het is iets extra's wat ze kunnen doen, ik zeg niet: ze moeten het doen. Nu nog niet, laat ik het zo zeggen. Er komt misschien wel een dag dat ik die positie krijg, dat het zo serieus wordt, dat vind ik leuk. Laat die academie maar komen. Als de minister er lucht van krijgt. Zo ver ben ik nog niet, ik heb wel medewerkers, maar die kan ik nog allemaal invoegen hier.
- I: Dan denk ik dat we een paar vragen aflopen die we nog hebben. Even het puur theoretische gedeelte, heeft u een bepaald

Opmerking [KL31]: algemeen methodische voorwaarde 6

Opmerking [KL32]: algemeen methodische voorwaarde 6

Opmerking [KL33]: algemeen methodische voorwaarde 7A

Opmerking [KL34]: algemeen methodische voorwaarde 7A

gedragsbeïnvloedingsmodel gebruikt om te kijken naar: wat moet ik in die training meenemen om te zorgen dat ouders zich veilig voelen? Of wat moet ik meenemen zodat ouders meer kunnen praten en meer kennis krijgen.

P: Eigenlijk is die training ook ontstaan op vraag van de markt, mensen gingen aan de slag en dachten: o, dit is best moeilijk. En toen zijn ze teruggekomen naar mij met de vraag: kun je ons helpen om de opvoedparty's goed te geven. Ik dacht; dat kan ik wel. Dan put ik mijn hele trainingscarrière uit de methodiek, ik ontdekte pas wat oplossingsgericht handelen was toen ik er zelf les over moest gaan geven. Ik dacht, verrek, dat doe ik al, dat doe ik eigenlijk altijd. Maar, toen gaf ik les aan opvoedcoaches en zag ik, o dat doe ik, eigenlijk is dat mijn natuur. Dat het beestje een naam heeft is leuk, ik ben wel theoretisch onderlegd maar ik gebruik het nooit, ik ben van de vertaling naar de praktijk. Dus, wat heb ik gedaan, ik heb allerlei ingrediënten uit mijn carrière bij elkaar geraapt, die ik werkzaam vind. Dat is een pakketje geworden wat mensen aanspreekt, omdat het oplossingsgericht is, wat kun je nog meer voor interventies bedenken als ik over de inhoud van de training praat.

I: U heeft wel oplossingsgericht, maar het is in ieder geval, het probeert te stimuleren dat mensen er zelf over na gaan denken.

P: Het is een empowerment gedachte.

I: Ja precies, en het lastige, waarom het uiteindelijk belangrijk is, waarom het NJI heeft besloten dat het goed is om te doen, is omdat, als je de implementatie bekijkt en bijvoorbeeld een theorie, als je mensen bijvoorbeeld vraagt geef een definitie van eigen kracht, dan krijg je verschillende terug.

P: Het zijn allemaal containerbegrippen, die terminologie is echt niks nieuws. 30 jaar geleden, dicht bij huis, mensen moeten zelf kunnen beslissen, het is niks nieuws.

I: Dat maakt het inderdaad lastig, zeker voor zo'n beoordeling, dat is uiteindelijk uw doel ook, we willen de opvoedparty evidence-based krijgen, werkzaam, effectief.

Zouden wij er niet een ASE-model op los kunnen laten?

P: Wat is een ASE-model?

I: Het ASE-model is een gedragsbeïnvloedingsmodel, het kijkt naar attitude,

Opmerking [KL35]: algemeen methodische voorwaarde 3A

Opmerking [KL36]: algemeen methodische voorwaarde 3A/5C

Opmerking [KL37]: algemeen methodische voorwaarde 3A/5C

Opmerking [KL38]: algemeen methodische voorwaarde 3A/5C

sociale invloed en eigen-effectiviteitsverwachting. Deze eigen-effectiviteit komt uit een sociale theorie, hoe voel ik me in staat om bepaald gedrag uit te voeren?

P: Ja, hoe kan ik mijn competenties inzetten in de praktijk.

I: Ja precies. Wij zagen in de handleiding, u hebt 30 jaar ervaring, dan is het makkelijk om deze in te zetten. Waar we naartoe willen is dat iemand die niet uw ervaring heeft, toch precies begrijpt waar u het over heeft.

P: Ik weet uit de praktijk ook, mensen snappen heel goed hoe het gaat, er is niks te moeilijk aan, ik maak het in hapklare brokken voor ze klaar, ik leer ze gewoon letterlijk, hoe zit je aan tafel, de simpele tips en trucs. Die zijn voor iedereen ook persoonlijk, dat maakt die training ook zo leuk, het is een stukje persoonlijke ontwikkeling die ze mee krijgen. Daarom kan ik het draaiboek ook niet schrijven. Als iemand zo aan tafel zit krijg je toch een andere indruk, als je als begeleider van een gesprek onderuit hangt, dat doet wat met mensen. Je moet mensen ruimte geven. Het gaat niet over, ik kan de topics beschrijven, maar hoe iedereen dat persoonlijk doet wordt ter plekke bedacht, ik kan dat ook niet beschrijven. Ik heb geen draaiboek, that's it.

Opmerking [KL39]: algemeen methodische voorwaarde 5A

I: Dat is ook een van de methodische voorwaarden die we misten in zekere zin.

P: Dan ga je focussen op de training, misschien kan je je ook focussen op het contact met lotgenoten.

I: Daar hebben we net meer naar gekeken, misschien is het model wat we net uitlegden goed om voor ons te kijken...

P: Dat zou voor de training interessant zijn, maar de methodiek gaat niet over de training. De methodiek is het faciliteren van het gesprek in de huiskamer. Dat is wat het doel is.

Opmerking [KL40]: algemeen methodische voorwaarde 6A

I: Met veiligheid waarborgen, zorgen dat ze in contact komen met elkaar.

P: Ja, dat het gesprek zo plaats vindt. Ouders kunnen nadenken over hun eigen oplossingen en die spiegelen naar andere ouders. Dat is wat je doet. Dan kan je de training meenemen als topic, daar kun je zeker aanbevelingen over doen, maar het is meer, gaat het over de training of het concept van de opvoedparty, hoe mensen daar komen.

Opmerking [KL41]: algemeen methodische voorwaarde 4/5

I: Bij zo'n theoretisch model gaat het meer over het concept van de opvoedparty. Wat, welke verandering in gedrag wil je bij de ouders te weeg brengen met je interventie. Op dat stukje zou je dan zo'n theoretisch model los kunnen laten.

- P: Wat is er dan nodig om mensen te laten bewegen, en hun gedrag te laten veranderen.
- I: Om terug te komen op het spanningsveld van eerder, het is lastig, de evaluatie is wat meer gericht op de mensen die de training geven.
- P: Dat is de vraag, jij kunt je ook richten op, wat is het rendement voor ouders uiteindelijk. Die gelaagdheid blijft altijd, je werkt toch met ouders? Nou, zelden.
- I: Ja, hoe gaan we het bekijken. Maar bij zo'n stukje over theorie ga je toch wat meer kijken naar wat wil je bereiken met de ouders, dat doe je door middel van de training.
- P: Als je van pesten opvoeden maakt, analyse van de opvoedproblematiek, daar gaat het over. Ouders hebben opvoedingsvragen, die kun je oplossen, je kunt een cursus volgen, materialen zijn beschikbaar, of je kunt naar een opvoedparty gaan. Je kunt dan kijken, is de opvoedparty een middel om opvoedproblematiek op te lossen?
- I: Dan kijk je dus naar het middel opvoedparty. Daar zou je een meer theoretische onderbouwing bij kunnen zetten.
- P: Dan kun je als sub item eronder hangen, ten einde de opvoedparty in goede banen te leiden, is de training ingezet, dat is ook een middel om het te bereiken.
- I: Zoals evaluatie, je kan uiteindelijk, het evaluatieformulier, in een ideale situatie, daarom vroeg ik ook naar de 800 spellen, als 400 er actief worden gebruikt met 6 ouders per bijeenkomst, dan heb je al een enorme groep waarbij je kan zeggen: we gaan eens kijken naar een bepaalde effectiviteit. Dus niet: heeft u het als prettig ervaren, maar maak het meer kwantitatief.
- P: Al is dat in de praktijk heel lastig, om ouders te interviewen over de opvoedparty, dan zou je, als je heel netjes moet doen, het voor de opvoedparty, erna, een halfjaar erna, een controlegroep.
- I: En dat maakt het, het is zo lastig om iets evidence-based te krijgen. Dat is waarom Paul Baar dit doet, het kost veel geld en tijd.
- P: Ja, en is dat wat je wil, als ondernemer wil ik dat helemaal niet. Ik wil dat mensen het gesprek gaan openen, overal en nergens waar het maar nodig is. En de keuzes om het helemaal dicht te timmeren met onderzoek, ik vind het fijn als het erkend word, ik ben blij als het als gewaardeerd wordt opgepakt,

Opmerking [KL42]: algemeen methodische voorwaarde 3

Opmerking [KL43]: algemeen methodische voorwaarde 5B

misschien dat het lukt. Maar morgen niet, daar gaat echt nog tijd in zitten.

Voordat iedereen brabbelt over opvoedparty in de wijk, dat duurt nog even.

Dat is mijn wens, maar het kan ook snel gaan. Ik zie dat er nu heel veel in een keer, mijn websitebezoek is verdubbeld in 3 maanden tijd, sinds ik mijn hoofd in de verspreiding zet.

I: Dat maakt het ook wel, hoe populairder iets wordt, hoe interessanter het wordt.

Ook voor mensen om te onderzoeken, om er naar te gaan kijken.

P: Ik laat er nu nog niks op zetten, als je nog geen grote onderzoekspopulatie hebt.

I: Het enige wat ik zat te denken, zo'n evaluatieformulier waarbij je je nog meer gaat richten op: wat hebben ouders geleerd? Dat wat we willen bereiken, is dat voor elkaar gekregen? Geven ouders aan... Over sociale wenselijkheid zullen we het maar niet hebben.

P: Ik ben al blij als mensen het voor elkaar krijgen om de opvoedparty's in goede banen te leiden. Het eerste deel is dan in ieder geval volbracht, dat het zich later gaat verspreiden onder ouders, dat is alleen het gevolg daarvan. Die ambassadeurs moeten er eerst zijn.

I: Alles moet klein beginnen.

P: Klein beginnen, groot denken.

I: Volgens mij zijn we er aardig doorheen. We hadden veel dingen over het theoretisch kader, maar het is toch veel uit eigen ervaring.

P: Ik heb niets uitgetest van te voren, ik heb wel gekeken of er spellen waren voor ouders onderling, die waren er nog niet.

I: Ik zag de verwijzing staan naar de voorloper van de opvoedparty...

P: Er is dus geen, er zijn opvoedparty's gehouden door een stichting die niet meer bestaat, maar die was voor drugsverslaafde ouders. Dat noemden ze dan zo, maar die is eigenlijk gestorven omdat de stichting ten zielen is. Ik heb wel van te voren gekeken, er waren veel spellen voor ouders en gezinnen samen, dus ouders en kinderen in gesprek, voor gezinssystemen zelf, maar voor ouders als lotsgenoten met vreemde ouders, dat was er nog niet.

I: Dan heb ik nog een vraag, u zegt in het handboek, na training is ongeveer 90% in staat om zo'n training te geven, is daar nog onderzoek naar gedaan? Of is dat naar wat u terug krijgt?

P: Nee, dat is natte vinger. Weet je, de mensen die er niks mee doen, dat is vaak

Opmerking [KL44]: algemeen methodische voorwaarde 7

Opmerking [KL45]: algemeen methodische voorwaarde 5A

hun persoonlijke keuze, of door omstandigheden, dat zijn vaak van die uitvallers. Die hou je altijd. Als je er 10 traint is er altijd 1 die het niet snapt, of net niet het juiste moment die training volgt. De mensen die hier nu vandaan komen, er gaat niemand meer de deur uit zonder bagage, dat is niet mogelijk. We zitten met 6 man aan tafel, die komen niet weg bij mij zonder dat er een stap gezet is.

Opmerking [KL46]: algemeen methodische voorwaarde 7

I: Ik weet niet of u zelf nog aanvullingen heeft?

P: Persoonlijk gedrag / omgevingsniveau, geen idee.

I: Dat gaat inderdaad over die risicofactoren. Omgevingsfactoren is bijvoorbeeld de culturele omgeving, hoe makkelijk is het om dezelfde methodiek...

P: Ik krijg sommige mensen niet om de tafel, uit Drenthe. Dat kan ook aan die cultuur liggen. In Friesland is het ook weer heel anders, daar kennen ze geen gemeenten. Als ik nu naar gemeenten ga, moet ik eerst uitpluizen hoe het in elkaar steekt. Hoe kleiner de gemeente, hoe ingewikkelder het zit. Dat zijn mensen die elkaar door en door kennen, als zij weg vallen valt het hele poot opvoedingsondersteuning weg. Heel anders dan in Utrecht of Amsterdam. Iedere gemeente is vrij om te kiezen wat ze aan opvoedingsondersteuning doen, ze willen allemaal iets doen, en dan kom ik en dan hebben ze triple P, daarna wordt het stil. Dat is dan het enige wat ze hebben, dat is toch armoede denk ik dan. Alledaagse opvoedingsvragen krijgen dan geen plek. Ouders willen niet, ze zijn cursus moe. Omgaan met pubers, praten met kinderen, ze zijn het zat. Een huiswerkboekje, 7 bijeenkomsten, eigenlijk hebben ouders pas een leuke training als ze het met elkaar mogen uitwisselen, dan worden ze blij. Ik denk nou, ik begin met uitwisselen.

Opmerking [KL47]: algemeen methodische voorwaarde 2A

I: Heeft u verder nog vragen voor ons?

P: Nou, ik ben wel heel benieuwd naar jullie rapport wat jullie eruit halen, en wat ik er uit kan meenemen voor volgende onderzoekers.

I: We zullen een aantal aanbevelingen doen, een stukje evalueren, we kijken misschien naar het ASE-model om het erop los te laten. We kunnen kijken, het is een kwestie van aanbevelingen.

P: Ik neem ze wel serieus, ik neem jullie ook serieus, jullie hebben ook hard gewerkt.

Opmerking [KL48]: algemeen methodische voorwaarde 2A

Algemeen methodische voorwaarde 1:

- Toen ik dat spelletje maakte was ik helemaal niet bezig met een interventie. Gaandeweg ontdekte ik, het past overal in, het wordt een methodiek. Dat wist ik echt niet toen ik ermee begon. Ik stopte mijn gedachtegoed in een doosje en that's it.

Algemeen methodische voorwaarde 1A:

- Ik heb 30 jaar ervaring met opvoedingsondersteuning, dus het komt uit de praktijk.
- Ja, ik doe het al vanaf mijn 22^e, ben ik al bezig met vragen beantwoorden. Dus die behoefte is er absoluut.
- Ik heb er niet een onderzoek naar gedaan, of er behoefte is naar praten over opvoeden, want het is gewoon een feit.
- Dat is gewoon mijn vak, ik heb niet bedacht: laat ik nu eens een behoefteonderzoek doen of er behoefte is aan... anders had ik überhaupt mijn bedrijf niet hoeven starten. Anders had ik het nooit tot een succes hoeven maken.

Algemeen methodische voorwaarde 2:

- Mijn missie gaat over: iedere ouder heeft vragen, maar ook iedere ouder heeft de beste intenties. Mij gaat het er niet over wat goed of fout is, maar iedere ouder wil het beste voor zijn kind. Ook de ouder van een crimineel had die intentie niet, maar de uitvoering, daar kan je het over hebben.
- Als u nu een definitie zou moeten geven van risicofactoren, de factoren die bijdragen waarom mensen niet met elkaar durven praten, of niet die veiligheid ervaren, heeft u daar naar gekeken? Of dat vast te stellen is? Nee, ook uit praktijkervaring gewoon

Algemeen methodische voorwaarde 2A:

- Ja, over opvoeden praten is kwetsbaar, willen mensen niet, helemaal niet in een vreemde omgeving met vreemde mensen.
- Wij leven in een schuldcultuur, dus als opvoeders wordt er met het vingertje gewezen, je hebt het niet goed gedaan. Dat is denk ik een valkuil, waarom mensen niet willen praten.
- Ik krijg sommige mensen niet om de tafel, uit Drenthe. Dat kan ook aan die cultuur leggen.

- Ouders willen niet, ze zijn cursus moe. Omgaan met pubers, praten met kinderen, ze zijn het zat. Een huiswerkboekje, 7 bijeenkomsten, eigenlijk hebben ouders pas een leuke training als ze het met elkaar mogen uitwisselen, dan worden ze blij.

Algemeen methodische voorwaarde 3:

- Als je van pesten opvoeden maakt, analyse van de opvoedproblematiek, daar gaat het over. Ouders hebben opvoedingsvragen, die kun je oplossen, je kunt een cursus volgen, materialen zijn beschikbaar, of je kunt naar een opvoedparty gaan. Je kunt dan kijken, is de opvoedparty een middel om opvoedproblematiek op te lossen?

Algemeen methodische voorwaarde 3A:

- Eigenlijk is die training ook ontstaan op vraag van de markt.
- Dan put ik mijn hele trainingscarrière uit de methodiek, ik ontdekte pas wat oplossingsgericht handelen was toen ik er zelf les over moest gaan geven.
- Dat het beestje een naam heeft is leuk, ik ben wel theoretisch onderlegd maar ik gebruik het nooit, ik ben van de vertaling naar de praktijk. Dus, wat heb ik gedaan, ik heb allerlei ingrediënten uit mijn carrière bij elkaar geraapt, die ik werkzaam vind.
- Het is een empowerment gedachte.

Algemeen methodische voorwaarde 3B:

- De ouders moeten ontspannen kunnen opvoeden dus door het delen van die informatie voelen zij zich achteraf beter in hun vel, door het delen.

Algemeen methodische voorwaarde 4:

- Ja, dat is het allerbelangrijkst, de veiligheid.
- Dus die veiligheid is het meest belangrijke... Ja, dat is het uiteindelijke doel.
- Ik wil het verspreiden, ik wil een merk worden.
- Het gesprek over opvoeden op gang brengen, daar gaat het uiteindelijk over.
- De methodiek is het faciliteren van het gesprek in de huiskamer. Dat is wat het doel is.

Algemeen methodische voorwaarde 5:

- Ouders kunnen dan zelf bepalen, ik wil niet dat ouders betutteld worden, dat willen ze zelf ook niet, ze willen niet horen dat ze het fout doen, dat krijgen ze al vaak genoeg te horen.
- Maar doe je dan ook iets met de evaluatie van die uitvoering, dat je een formulier hebt wat ze invullen? Dat je er gestructureerd zicht op krijgt? Ik heb daar nog geen sturing op, maar daar ben ik wel mee bezig.
- Daaraan gekoppeld ga ik ook een evaluatieformulier standaard invoeren. Ze moeten wel na de training een formulier invullen, dan vraag ik altijd: koppel het terug als je ervaringen achter de rug hebt, die krijg ik ook 9 van de 10 keer terug maar dat is nog geen standaard procedure.
- De methodiek is het faciliteren van het gesprek in de huiskamer. Dat is wat het doel is.

Algemeen methodische voorwaarde 5A:

- Ik weet uit de praktijk ook, mensen snappen heel goed hoe het gaat, er is niks te moeilijk aan, ik maak het in hapklare brokken voor ze klaar, ik leer ze gewoon letterlijk, hoe zit je aan tafel, de simpele tips en trucs.
- Ik heb niets uitgetest van te voren, ik heb wel gekeken of er spellen waren voor ouders onderling, die waren er nog niet.

Algemeen methodische voorwaarde 5B:

- Al is dat in de praktijk heel lastig, om ouders te interviewen over de opvoedparty, dan zou je, als je heel netjes moet doen, het voor de opvoedparty, erna, een halfjaar erna, een controlegroep.

Algemeen methodische voorwaarde 5C:

- Dan put ik mijn hele trainingscarrière uit de methodiek, ik ontdekte pas wat oplossingsgericht handelen was toen ik er zelf les over moest gaan geven.
- Dat het beestje een naam heeft is leuk, ik ben wel theoretisch onderlegd maar ik gebruik het nooit, ik ben van de vertaling naar de praktijk. Dus, wat heb ik gedaan, ik heb allerlei ingrediënten uit mijn carrière bij elkaar geraapt, die ik werkzaam vind.
- Het is een empowerment gedachte.

Algemeen methodische voorwaarde 6:

- Het gaat via mijn eigen beheer, daar ben ik heel blij mee, want zo kom ik in contact met iedereen waar het doosje heen gaat.
- Ik hou wel zicht op wie wat doet.
- Nou, de mensen die ik nu weet, die getraind zijn, daar durf ik een stokje voor in het vuur te steken dat ze het doen zoals ik het bedacht heb.
- Hoe de verspreiding is, dat weet ik niet precies.
- Het maakt mij niet uit hoe mensen de vorm aanpakken.

Algemeen methodische voorwaarde 6A:

- Is het een bewuste keuze dat je de opzet van die training niet in de handleiding hebt gedaan?
Ja, anders hoef ik niets meer te doen he. Dan ben ik mijn eigen goed kwijt, dan ben ik klaar. Dan kan ieder ander het ook gaan doen.
- Daarom kan ik het draaiboek ook niet schrijven. Als iemand zo aan tafel zit krijg je toch een andere indruk, als je als begeleider van een gesprek onderuit hangt, dat doet wat met mensen. Je moet mensen ruimte geven. Het gaat niet over, ik kan de topics beschrijven, maar hoe iedereen dat persoonlijk doet wordt ter plekke bedacht, ik kan dat ook niet beschrijven. Ik heb geen draaiboek, that's it.

Algemeen methodische voorwaarde 6C:

- Ik geef de training, ik word wel steeds strenger in het implementeren in hun hoofd, van weet dat je niet zomaar met iets aan de haal mag gaan.
- Dat geef ik dus heel erg mee in de trainingen, daar train ik mensen ook op, hoe creëer je veiligheid aan tafel.
- Dat is iets wat we veel oefenen in de training, dat is, hoe ver mag je als begeleider interveniëren, je eigen kennis en begeleiding inzetten, of, het mag niet zijn dat jij onderdeel van het gesprek wordt.
- Die rol, dat snijvlak, wordt heel erg op getraind.

Algemeen methodische voorwaarde 7:

- Maar wat ik terug hoor is dat het werkt, het heeft me geholpen.
- Hoe meet je effectiviteit? Het zijn allemaal onderdeeljes, ik wil straks alle onderzoeken op een hoop gooien, en ik heb het nu aangemeld bij het NJI, dan komt er van alles bij kijken.

- Ik heb eerst de ervaringen van gebruikers, in 2011, vorig jaar is het passen in deze tijd en de ervaringen van ouders opgenomen en dit jaar gaat het over de thema's in het spel, de laagdrempeligheid en eigen kracht.
- Ja, en is dat wat je wil, als ondernemer wil ik dat helemaal niet. Ik wil dat mensen het gesprek gaan openen, overal en nergens waar het maar nodig is. En de keuzes om het helemaal dicht te timmeren met onderzoek, ik vind het fijn als het erkend wordt, ik ben blij als het als gewaardeerd wordt opgepakt, misschien dat het lukt.
- U zegt in het handboek, na training is ongeveer 90% in staat om zo'n training te geven, is daar nog onderzoek naar gedaan? Of is dat naar wat u terug krijgt? Nee, dat is natte vinger. Weet je, de mensen die er niks mee doen, dat is vaak hun persoonlijke keuze, of door omstandigheden, dat zijn vaak van die uitvallers.

Algemeen methodische voorwaarde 7A:

- Als je echt grote cohorte, dan moet ik inderdaad bijvoorbeeld zo'n GGD bij de kop pakken en zeggen: oké, jullie willen het implementeren in het basisaanbod, dan heb ik een steekproef van 10.000 jeugdverpleegkundigen in Nederland die allemaal kennis kunnen nemen van het basisaanbod en dan kan ik steekproefsgewijs gaan kijken: werkt dit.
- Of, we besluiten collectief dat alle groepsconsulten gevoed moeten worden met opvoedparty's. Dan heb ik 10.000 groepsconsulten in bureaus waar ik onderzoek naar kan doen.

Algemeen methodische voorwaarde 7C:

- Heeft u bijvoorbeeld dat aangewend, of van plan, om nog meer effectiviteitsonderzoek te laten doen? Jaarlijks. Iedere keer gewoon een stukje.

Algemeen methodische voorwaarde 7D:

- Ik denk dat het eigenlijk niet kan, ik kan het nooit garanderen dat mensen, het is iets wat je moet verspreiden wat groot moet worden, je kan niet iedereen controleren, hoe iedereen het doet, in de landen, wie wat met die kaartjes uitvreet.